

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Digte 1908-1918. - 1918

Citation: Aakjær, Jeppe: "Digte 1908-1918. - 1918", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1908-1918. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. l. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-aakjaer02val-shoot-idm139850578024432.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte 1908-1918. - 1918

JAWN HUMØR.

Abowr herude o æ Hie
en hal Mils Vej te Øster,
er haar a Lov aa spild mi Tie
og spytt saalaant, a lyster.
i Bøen ka lieg omkring æ Damm
og trimmel To med Kaaren;
mi Awteskuen ku gjør det samm,
skjønt hun er stywlelaaren.

Med Greef og Skovl hwer Dawsens Daa
en gaar og affensirer,
og a er gløj, og a er glaa,
hvor anner grovelirer;
for ha en Sind saa lærki-let,
en bette Kwind, en ynder,
og spis sæ mæt og slid sæ træt,
det passer wal for Bønder.

Mi Nobo aalle nue Tid Aas
war med de drutt hæ dovnle;
an haar en Bøl og a en Hos,
tho saa læ vi jo Vovnle;
han gjør for mæ en Søndesbied,
imen hans Støwt a stander;
han hjælper mæ, a hjælper Pie,
søn hjælper vi hweranner.

*
- 2

Og haar mi Kuen en hægen Bej,
saa ska jo Pies smaag'e,
og Pies sender lisse rej
en Kovring, nær *de* baage;
og somtid med en jenle Dram
en sir hinaan tegue;
tho byd det ledt er ingen Skam,
nær ett en haar det stue.

Vild Fattefolk kuns støtt hinaan,
mod hwad der søn vil gnav wos,
saa skuld I si, hvor vi sku kraan
og aalle mie klav wos.
Men Smofolk ved ett, hwad de kan,
får de staar te æ Hammel;
de kund jo løwt æ hiele Land,
saatt *de* dje Rygge sammel!

Men jawn Humør te dawle Sled
det maa no aalle fattes,
hwis ett en ska gaa fræ æ Bed
og aaltfor tidle mattes;
den fæk a med mæ fræ æ Red
- mi jennest Arpaart wa'e -
den faar mi Bøen laa i dje Kled

nær de skal ad æ Dae.
19/10 1908.

*
—
3

SANG FRA GRUBEN.

Vi er graa, graa Mænd,
som af ingen Glæde ved;
vi er smaa, smaa Mænd,
som maa altid dyb're ned.
Med en Muldklump ved vor Sko
og en større ved vor Sjæl
skubber vi til Grubens Dryppen Børen langs sin Fjæl.

Vi er graa, graa Mænd,
som tog Farve af vor Grund,
vi er smaa, smaa Mænd,
stempet fra vor Fødselsstund.
Med en Hakke, bred og tung,
huler vi vor Minegang;
Klumpens Bragen, naar den styrter, er vor Muntringsang.

Vi er graa, graa Mænd,
armere end Hulens Kryb,
vi er smaa, smaa Mænd,
fængslet til vor Grubes Dyb.
Jordens Aande, klæg og kold,
stiger mod vor blege Mund,
som engang den mod os aander i det sidste Blund.

Vi er graa, graa Mænd,
graa i Syn og graa i Sjæl,
vi er smaa, smaa Mænd,
lænket til en leret Pæl.
Ser vi fra vor vaade Grav
mod den lyse Verden op,
skjælver i en magisk Længsel Trællens trætte Krop.

Vi er graa, graa Mænd,
med kun ringe Raad til Haab,
vi er smaa, smaa Mænd; -
Brødre, hør vort Afgrundsraab!
Hjælp os fra vor Grubes Gys
op til Sol og Dagens Kaar,
før paa Livets sprukne Klokke Dødens Knevel slaar!

4

TIL EN REJSENDE BRUD.

KOLUMBUS drog til Amerika,
der hilledes han i Rænker;
de førte den stolte hjem derfra
i nagelboltede Lænker.

De drager nu selv til Amerika,
mens Efteraarsregnen stænker,
og lader Dem binde hjemme fra
i rosen-naglede Lænker.

Saa far med Fred til Amerika
- Kolumbuses Vej - jeg tænker,
de føles ikke saa tungt endda
de Hymens smykkede Lænker.

Men er De mættet af Sydens Lyst
og Duft af gyngende Lianer,
da tænk paa Lyngen ved Jyllands Bryst
og Fjorddalens syngende Svaner.
26/10 1908.

TIL PETER NANSEN. FESTTELEGRAM.

TILLADER de høje Gjæster,
jeg fra min fjerne Plads
- trediv Mile til Vester -
hæver for Nansen mit Glas!

Om Digtning har Flod eller Ebbe,
er vor vel skilt ved en Elv;
men den skulde prygles med Kjæppe,
som bare vil se sig selv.

26/10 1908.

5

JENS VED Æ BÆK.

JENS ved æ Bæk
gik te Møll med hans Sæk,
den war aalfuld af Maalt, uden Lap heller Læk.
Jens stunted væk,
han war strunk i hans Stræk,
og han pæst, men' hans Kjæp lisse javnle slo Smæk.

Jens ved æ Bæk
mødt en fuldajte Gjæk

med en Hund i æ Reef og en Flask i hans Fek,
Jens med hans Sæk
rend i Sto po æ Flæk;
war der Brændvin aa hætt, stod han ett fræ æ Hækk.

Jens og æ Gjæk,
da de tow kam i Træk,
bløw de kjøn ved aa kulp, te æ Flask den war læk.
Jens bløw saa kjek,
aa, saa himlendes fræk,
og en klyvende, dryvende Stjern han da fæk.

Jens ved æ Bæk
fild ikold med hans Sæk,
saa hans Pues fæk en Hwol, og hans Maalt ralled væk.
Jens med en Træk
bøj æ Møller hans Sæk;
men en Kjån for æ Kwån fand der ingen aa knækk.

*
— 6

Jens ved æ Bæk
ga hans Kjælling en Skræk,
da han rat hind en Pues, der war swoter end Blæk.
Jens ved æ Bæk
med det samm fæk en Ræk,
saa hans Ryk fæk en Knog, og dje Raag fæk en Knæk.

Lær af Jens Bæk,
hwis du møder en Gjæk
med en Hummel i æ Ør og en Flask i hans Fek,
frister han fræk,
swor ham aalle en Kwæk,
skynd dæ hjem, men' ino do haar Maalt i di Sæk!

27/10 1908.

TO FORKYNDERE.

DE beder derinde for aabne Døre,
mens Lærkerne synger for døveste Øre.

De beder, de beder; en Snøften, en Mumlen,
en Lyd som af Kvægets Mørkegumlen.

De beder om Naade for sig og sine,
for andre de beder om Helvedes Pine.

Præsten staar sort mod den hvide Væg,
grader Bevægelsen ud over Salen,
lægger med Tomlen i Bogen et Læg,
stryger sig stramt ad sit side Skjæg
og skrider fra Texten til Talen.

*
— 7

Flittig han grumser Alverden til,
intet han agter, og lidet han levner,
har man bare det Sind, der vil,

da findes jo lettelig Revner.

Engen ligger saa lys og grøn,
Havren ringler saa fint og stille.
Verden er altid stor og skjøn,
Menneskehjærtet saa trangt og lille.

Præsten raser en Time fuld,
svælger i pyromaniske Drømme,
pisker med Nælder Syndens Kuld,
svider med Svovl og Edderstrømme.

Brat, som vilde han noget kløve,
hugger han Haanden i Pultens Planke:
"Satan gaar rundt som en slugvorn Løve
med oprejst Hale og Manke!

Gud skal sanke hver Synd i Sæk,
lusker sig nogen fra Dommen væk,
skal Fanden paa Forken ham hente;
hvad du har syndet som vild og ung,
hvad du har drømt under Dynen tung,
en Dag skal det sones - med Rente!

"Item" (nu synes hans Grumhed mæt)
"Herren skal gribe sit Vaskebræt,
tvætte dig Synder, Plet for Plet!"
Forsamlingen snøfter bevæget.
Men Præsten trænger skam mest til Tvæt,
thi han har spildt Æg i Skjægget.

Salen er fyldt til inderste Krog,
Kroppene damper som Kedler i Kog.
Mændene skutter sig tavse paa Bænken,
blege af Angst og Eftertænken.

8

Gamle Kvinder med visne Hænder
sfdder og fingrer ved Bogens Spænder.
Unge Piger med trinde Lænder
kan ej tøjle det viltre Sind,
lukker bestandig Synden ind
i det sunde, blomstrende Hjærte.
En har danset for ganske nys,
én har nippet bag Diget et Kys,
nu volder det Glutten Smerte.

Præsten er atter paa Sjælefangst,
Dumhed er Krogen, hans Madding Angst.
"Øxen er lagt ved Roden!"
Hjærtet han saarér Sting i Sting,
Jordens lysende runde Ring -
han sparker den bort med Foden.

- - - Da med ét en Svale svæved
ad det aabne Vindve ind,
fløjtende den brat sig hæved
op paa Bjælken lang og trind.

Et Sekund den ganske stille
sad beklemmt og titted ned,
som den vilde maale Højden
af sin egen Dristighed.

Men saa spændte den sin Strube
til en kaad og hedensk Sang,
og fra Brystets spæde Grube

Jordens muntre Toner klang.

Alle Jublens Klarinetter,
Dansetrin til Silkeslæb,
Kvindekys i blide Nætter
toned af det Svalenæb.

Og den sang om modne Druer
vældende af Klippens Sten,
sang om grønne Kakaduer
paa Mangrovetræets Gren.

9

Sang om Styrte af vilde Floder
i det fjerne Afrika,
sang om Nilen, Havets Broder,
Middelhav og Marmara -

Om Flamingo'er, rosenrøde,
lysende langs Syrtens Bugt,
- hvad en lille Fugl kan møde
paa sin muntre Verdensflugt.

Sang og sang! om Sommerrugen,
som har gynget Kjærnen fuld,
sang om alt, der gror og grønnes
i og om og over Muld.

Sang om Sol og brune Bier,
dansende om Kubens Karm,
sang om hvert et Straa, der dier
Jordens underspændte Barm.

Sang om Bækkens lange Latter
over alt og Ingenting,
sang om Aæns Arm, der fatter
Landet i et Kjæmpesving.

Sang om Bær, der ensomt rødme
i den brune Hedelyng,
sang om Æbleblomstens Sødme
og om Gjærdesnerlens Slyng.

Sang om Strandens Baad, der prøves
under Støj af Klittens Børn,
mens Septemberluften kløves
af den vilde Fiskeørn.

Sang om lyse Sommernætter,
Mosebryg og Møllebrus,
klingre Slag af sorte Spætter,
Aftenrøg af øde Hus.

10

Sang om Kvæg i Hjorde hvide
og den stolte Hjorts Gevir,
Svaleleg ved Aftentide
om et skovgjemt, irret Spir.

Og den sang om Morgenrøde,
sang om Hejredans i Dug,
naar en Falk gi'r Ungen Føde
under stive Tidslers Buk.

Sang om Jordens største Lykke,
sang det op i Præstens Spind:

Mand og Kvinde, elskovstrygge,
ømt forenet, Kind mod Kind!

Og nu selv en varm Forkynder,
nidkjær indtil Marv og Ben,
synger den om søde Synder
bag en dugget Hybengren.

Jubler ud sin galne Viden
om et Hyttetag af Rør,
dér en Rede lun og liden
bag en revnet Forstu'dør.

Og den ler sig Vingen kroget,
som den sig i Siden tog,
gjør et Hop og slipper noget
ned i Præstens sorte Bog.

Men forfærdet ved sin Gjerning
ud den sig fra Bjælken svang,
mens med Djævlen kastes Terning
om din Sjæl endnu engang.

9/11 1908.

11

TIL EN PLOV KAMMERAT.

Vi døjed og pløjed paa Fædrenes Grund,
mens Hjejlerne fløjted fra Lavningens Bund.

Da sprang der en Skagle, i Staa gik vort "Ho's",
og Pokker tog Ploven, og Livet tog os.

Men endnu vi elsker hver Hjejle paa Knold,
og stadig vi fører en Plov i vort Skjold,

14/11 1908.

VIGGO HØRUP.

SAA rejses Sten for Døgnets bedste Mand,
som længe dvæled i sin Tystheds Have.
Thi hvad du end har tabt, mit Fædreland,
du var bestandig rigt - ved dine Grave.
Og skjønt dit Navn kom sjældent i *hans* Mund,
fordi han havde Sky for tunge Navne,
var det hans Pulsslæg til hans sidste Blund
sit Land ved al sin lyse Kløgt at gavne.

Han var ej Manden med den ene Tanke,
der kløver Rummet for den nye Dag,
men tusind Tankegnister, lynildblanke,
sprang fra hans Esse i vort Hjærteslag.
Hvor har han glødet vore unge Kinder
til nye Tag i Nederlagets Stund,
naar ingen uden han saa Fyr bag Sund
og Frafalds Taager knuged alle Tinder.

Han var en Spejder ind i Fremtidslandet,
det Land enhver med Graad har stirret paa,
den fjerne Kyst med lyse Løfter randet,
men som vi aldrig, aldrig selv skal naa.
12 Den Viden har dog ej hans Ildhu hemmet,
han var ej nogen haabløs Pessimist;
thi der er anden Tro end den paa Christ
og andre Haab, end dem vi fik beskjemmet.

Han saa i Frihed Livets dulgte Kilde,
derfra hans Had til alle gjorte Baand;
mod Thybo-Pral han satte Folkesnille,
derfra hans Kjærlighed til Vid og Aand.
Og Folkegildet dybt i Undergrunden
med Sprogets Bor han løfted op fra Bunden.

Den som har set ham under Bøgeløvet,
naar Juniflaget til hans Vid slog Smæld,
naar Fjendens Vaaben, ved hans Ordkunst døvet,
blev gjort til Prise i et Spottevæld,
han glemmer aldrig Lyset paa hans Pande
og ej hans Øjes stærke Tindrekraft,
som naar en Kriger mod en Angrebsbande
med løftet Hoved slipper Lansens Skaft.
Hvor var han skjøn i Ordets Kunst og -Formen,
skjøn i sin unge, kjække Fremadstormen!

Hvor gjerne hørte vi hans lette Pile
i Døgnets tungtbevæbnede Debat!
Som David kunde han i Kampen smile
ad Reaktionens plumpe Goliat.
Og Goliat - ja, han fik mærke Slyngen,
dens flinke Sus, dens muntre Stenes Syngen!

Vi gaar en ond og uglad Dag imøde,
da det som laa ved Horisontens Bræm
som Truselsky mod Land og Folkegrøde
skal fedtes, fuskes, luskes, lumskes frem.
Vær da paa Plads hver Mand i Gaard og Hjem!
Tag frem hans Vid, hans Glød, hans Fylkingstaler,
hans Svøbes Strimer og hans Kampsignaler!

13

Saa fjern da Dækket fra hans Mindesmærke,
og blot hans Pande for den danske Regn,
at han ved sine Træk, de kloge, stærke,
kan tale til os som et Kampens Tegn.
Saa længe Viddets Lyn om Pennen knitrer,
hans Hoved højt i Brændingssprøjtet staar,
og frie Aander fange Sejr og Saar,
mens Kunstnermalmen i hans Bryn forvitrer!

22/11 1908.

DORRES SANG. GAMMELT MOTIV.

JEG gaar i tusind Tanker
og elsker den, jeg ej kan faa,
han vist i Glæden vanker
mens Sorg jeg lide maa,
stor Sorg, som jeg i Hjærtet bær
for dig min Ven saa kjær;
det voldte falske Mennesker
og derfor Sorgen er.

O, havde jeg ej skuet
dit Ansigt og de Øjne blaa,
saa var jeg aldrig kommet
til Kamret, hvor du laa,
saa bar jeg ej paa dette Sting
her inderst i min Barm
og kjendte ej den Angstens Ting,
som nu gjør kold og varm.

Nu er jeg mere ensom
end Træet paa min Moders Grav,
naar det om Natten suser
bag Kirkelaagen lav,
og i dets stille Skyggefavn
jeg finder snart mit Sted,
det eneste jeg kjender nu
hvor Sorgen gi'r mig Fred.

Efteraar 1908.

14

LIMFJORDEN.

HVOR herligt du lyser, du krummede Fjord,
der slynger de Sløjfer i Sønder og Nord,
du Vindenes Orgel, du tonende Vand,
der bræmmer med Skummet din riflede Strand!

Mod laveste Hytte som højeste Tegl
du leende løfter dit smigrende Spejl;
og Baadenes Flokke, de sejlhvide smaa,
du hvister saa højt, som din Bølge kan naa.

Smaaøerne slumrer paa Bredningens Bryst,
og Kirken hun lyser saa kjønt paa din Kyst;
i Spejlet mod Bredden, naar Solen er lav,
staar Taarnet forsænkt som en Elfenbensstav.

Bag Baaden der jubler det badende Barn,
mens Faderen reder det skjællede Garn;

Vestsolen beføler hans Hue og Kind,
og Straalerne strømmer i Maskerne ind.

Hør Tamgaasens Gjæk fra den lerede Brink,
hvor Sol gaar i Hav under milelangt Blink;
en Piasken med Aarer, en Svirren af Myg,
en Rørsangers Fløjt i den sænkede Byg.

- Men Billedet skifter saa let som en Vind,
min Fjord har vel tusinde Masker og Sind;
mod Kvæld kan den kysse din Stævn med et Smil,
ved Gry maa den danse med Stormen en Ril.

Se Maagernes Hvirvlen, hør Spovernes Træk, -
et Strøg mod dit Hjærte, og Lyden er væk !
Hvi skjælver du, Hjærte, hvi drypper min Graad?
Jo, Barndommens Spover de krydsed min Baad.

15

- Ej fandt du, o flyvende Svane, en Kyst,
hvor renere lyste dit tonende Bryst;
og hvad kan vel løfte din dragende Sang
som Fjorddalens Bugtning saa lys og saa lang!

- Hist Fiskeren tjærer sin bugede Kjøl,
mens langt over Vigen gaar Køernes Brøl;
ved Bækken, hvor Bugten den bøjer sig ind,
der skridter en Pige saa fast og saa trind.

Hun løfter fra Aaget den blinkende Spand
og skyller ved Bækken dens Munding og Rand;
mens Blomsterne myldrer om Ankel og Kjøl,
hun malker sin Ko i den stigende Sol.

- Hvor herligt fra Klinten at tælle de Næs,
de hundrede "Hager" med saltsvedet Græs,
med Stude i Række og Kalve i Ring
og spejdende Terner i sejlende Sving!

Hvor dejligt at se i det kimedede Gry
letsløret ved Bugten en rødstenet By,
hvor Duerne kredser om Toldhusets Tag,
mens yderst paa Molen der flimrer et Flag!

- Hvor fattigt du var dog, mit Fædreneland,
om ikke du ejed din Fjord og din Strand,
de krogede Hager, de bittesmaa Næs,
hvor Rylerne ruger i saltsvedet Græs!

Men blev du end fattig paa Skov og paa Land,
du vandt dig Erstatning i syngende Vand,
og Fjorden med Vader og Vejler og Vig
den gjør dig for Øjet saa kjær og saa rig.

Thi den, der ved Fjorden som Mand eller Barn
har jublet og tumlet med Baad eller Garn,
han glemmer ret aldrig paa Jorderigs Rund
hint Maaneskinnspejl paa dit ensomme Sund.

16

Og den, der som Yngling bag Fjordsivets Hang
har kysset den første, den saligste Gang,
han ejer et Minde, som aldrig vil dø,
han kommer hver Sommer paany til din Sø.

SVALEN.

HOR hvor let dens Vinge smækker
mod den tunge Kløverdusk,
mens den som en Skyttel lægger
Farten gennem Røg og Rusk.

O, du lille verdsligkaade,
Flugtens fødte Favorit,
som til Livets tunge Gaade
ikkun har et let "Kvivit!"

Vilde du kun tit mig følge
lig en lille venlig Aand,
som du nu paa Luftens Bølge
næsten strejfede min Haand!

Vilde du kun tit mig lede
som i hine fjerne Aar
paa min Barndoms tunge Hede
til min Faders lave Gaard!

Aa, naar du paa Blæsten vendte
og mig i mit Ansigt saa,
var det næsten, som du kjendte
Barnesindets Sorger smaa.

Ja, det var som om du tøved
et Sekund og fritted mig:
"Hvi er lille Bror bedrøvet,
hvorfor ikke glad som jeg?"

17

Men naar du saa Gaarden stige
bagom Kaalgaard-Popler frem,
svandt du langs det lange Dige
- for at følge andre hjem.

Sildig Aften, tidlig Morgen:
samme Flugtens muntre Sting;
samme Svinden, tyst, forborgen,
som var Sagen ingen Ting.

- Naar en Dag mit Blik skal briste,
og min Aand maa flagre frit,
bån du Vejen for min Kiste
med dit elskede: "Kvivit!"

29/12 1908.

DER SO TOW KRAGGER.

DER so tow Kragger po Kistelbakk
nej, som æ Suel den skjenner! -
den jen den nevved den aan i æ Nak,
for de war tow Hjatens Venner.

Saa fløw de da op po dje villerst Ving,
nej, som æ Suel den skjenner! -
for Kos! som søn en Pa Tow ka swing,
nær føst det er Elskov, der gjenner!

Saa standed de dem en vilre Red,
- nej, som æ Suel den skjenner! -
af Gren saa glatt og af Stror saa skred,
saa ingen kund ønsk sæ en pænner.

*
- 18

Dér lod de dem hwist af Vind og Vejr,
- nej, som æ Suel den skjenner!
og haaj æ saa skjøn, ja, Taarier sejr,
laant skjønner end Kragger fortjenner.

Snaar kravlt der en Ung paa hwer en Pind
- nej, som æ Suel den skjenner!
saa swot som æ Muer i Sind som Skind;
den Swej er der ingen, som lenner.

Aa, war en som søen en betle Fowl,
- nej, som æ Suel den skjenner!
saa vend a aalle med Gréf og Skowl
en Awer saa saaned og stjenne.

No gor a saa stogend laangs Kistelbakk
- nej, som æ Suel den skjenner!
for tow ka nevves, og tre ka snakk,
men den ka kuns sukk, der bløw jenne.

3/1 1909.

IMELLEM TO MØRKE HØJE.

IMELLEM to mørke Høje
jeg vogted som Barn min Faders Faar,
og Mulden gav mig sin Møje,
og Solen flammed mit Haar.
Men Verden tindred i Dis og Drøm,
og Barnelængslerne vimred
som Siv i den dybe Strøm.

*
- 19

Imellem to mørke Høje
der saa jeg dig, Mor, saa trælsomt gaa
med Sorg i det søgende Øje
og Tørklæd' om Tjavser graa.
Der kom du saa tit og strøg min Kind,
og Strikkepindenens Tinglen
lød sølverne ømt til mit Sind.

Imellem to mørke Høje
Fuldmaanen saa jeg for første Gang,
som langt i Havet en Bøje
i Himmeldybet den hang.
Jeg fulgte dens Vej over stille Land
saa mangan daarende Aften
langs Bækkes klukkende Vand.

Imellem to mørke Høje
jeg stirred mod Tordenens Lynildsskrift,
saa Rugen lydigt sig bøje
for Bygens voldsomme Drift.
Saa blev jeg blandt tvende Mødre delt,
min egen Mor og Naturen,
og ingen jeg svigtede helt.

Imellem to mørke Høje
kom Kysset til mig paa bitte Sko,
foran mig i Skjørt og i Trøje
det stod i Lyngen og lo.
Da blev mit Hjærte saa fuldt og trangt,
men da jeg vilde det fange,
det ilede milelangt.

Imellem to mørke Høje
jeg ledte med Nyn mit Plovøgsspand,
mens Skyggen fra lyngladne Fløje
laa tungt paa det stride Sand.
Og svandt alt Lys af mit Digt en Stund,
da var det de Højes Skygger,
der mørkned mit Sangvælds Bund.

20

Imellem to mørke Høje
er vilde jeg gjerne sænkes ned
en Dag, om det kunde sig føje,
da Byggen af Skederne skred.
Saa havde jeg fundet det gamle Spor
og kunde nu evigt slumre
i Hjemmets hellige Jord.

4/I 1909.

DEN JYDSKE FORSKNINGS OLDERMAND H. F. FEILBERG.

HWOR er æ skjøn, te de er te,
som vil det gued bewaar,
som goer saa biel og æsler ve
og kan sæ aalle spaar!

- Do war saamøj en stredde Knop,
der gjord en stywle Bied,
der vild, æ Awr skuld ploves op,
får Dawsens Suel gik nied.

Si dæ no om, og kik tebaag :
En Omfer heller tow,
læd ham saa komm, æ Awtenskraag,
og hwil sæ po di Plov!

Og gor æ Maan saa taangle op
og skjærer po di Rue,
der dripper Sagn i æ Lyng si Top
og Guld af hwer *di* Fue.
15/1 1909.

*
—
21

VED ENGSØEN.

MAA jeg tage din Haand, nu det dufter af Hø,
og den sølvblanke Helt skjærer Strimer i Sø,
maa jeg føre dig did til den nærmeste Stak
og se Kjærulden kysse paa Skjørt og paa Frak ?

Maa jeg lægge min Arm om dit vigende Liv,
mens det knitrer af Sol i de sænkede Siv,
maa jeg løfte dit Slør over Straahattens Rand,
her hvor Aakandens Blad breder Bro over Vand?

Se, dit Haar er saa gult som en Bygager-Sti,
og den høstmilde Sol fletter Guldtraad deri;
naar jeg hvisker ved Øret, hvor Kinden er brun,
o, hvor bølger det kjært i Smaagrubernes Dun!

Og dit Blik gaar i Drøm over Aakande-Bro,
mens du vipper en Blomst paa din vristhøje Sko,
og en Græshoppe stryger sin Mos-Violin,
og du trykker min Haand i et langt: "Jeg er din!"

4/5 1909.

RINGEN.

HAN gaar og tænker, hun gaar og traller,
hun traller snart til Alverdens Ting,
og hendes Latter af Struben gjalder,
da rød han minder om Fæstensring.

Han gaar og skjæver, hun gaar og skjænder,
hun skjænder nu for Alverdens Ting,
for Letsinds Luner, der langsomt vender
paa Elskovs Veje et Sind omkring.

Han gaar og fløjter, hun gaar og flæber,
hun flæber snart ved Alverdens Ting;
og Spørgsmaal saarer, og Svaret dræber,
som Frosten dræber en Knop i Spring.

Hun gaar og pylrer, han gaar og pytter,
han pytter nu ad Alverdens Ting.
Men hænde kan det, han Haanden knytter
om denne snærende lumske Ring.

7/5 1909.

EN LYSTIG SANG. SKOTSK MOTIV.

EN lystig Sang, ja en lystig Sang,
kan ingen gi os en lystig Sang!
Min sidste Daler saa gjerne sprang,
blot én nu gav os en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang
gi'r Armen Styrke og Hamren Klang,
og Dans blev selve den Haltes Gang,
hvor Foden gik til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den vi mejer vor Rug paa Vang,
og tager Svenden sin Glut paa Fang,
han gjør det helst til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
saa Tryk og Tynge fra Barmen sprang.
Blev Hyttens Skodder dig lovlig trang,
stem Ryggen mod til en lystig Sang!

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
hvori Alverden sig muntert svang!
Og spandt os Præsten sin Ten for lang,
vi klipper af med en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den har Livet som Døden Trang;
og skal jeg slutte *mit* Liv engang,
jeg gjør det helst ved en lystig Sang.

12/5 1909.

BONDEN OG SKRÆDDEREN.

DER kom en Skrædder til vor By:
Klip-Klap og Klip!
Han skulde mig en Kjortel sy.
Klip-Klap og Klip!
Men saadan skar han af og fra
- eja, af og fra -
at der kom Buxer ud deraf.
Klip-Klap og Klip-Klap og Klip!

Da Næven jeg i Bordet svang,
Klip-Klap og Klip!
saa Saxen over Kovsen sprang,
Klip-Klap og Klip!
"Af Buxer har jeg mer end nok -
heja, mer end nok!
og fler betales med min Stok!
Klip-Klap og Klip-Klap og Klip!

Der stod to Tøfler for en Dør,
Klip-Klap og Klip!
hvor aldrig jeg saa Tøfler før,
Klip-Klap og Klip!
Og da jeg ind i Sengen saa,
eja, Sengen saa,
den Skrædder bag min Datter laa,
Klip-Klap og Klip-Klap og Klip!

24

Den Maane grined grumme fæl,
Klip-Klap og Klip!
da jeg tog Skræddren ved hans Hæl,
Klip-Klap og Klip!
Og over Kaalgaarddigets Bræm,
- heja, Nældebræm -
jeg hjalp ham lidt ad Vejen hjem,
lip-Klap og Klip-Klap og Klip!

Hans Fingerbøl, en Kjende klemt,
Klip-Klap og Klip!
et havde han i Sengen glemt,
Klip-Klap og Klip !
Og Tøsen, som min Datter fik,
eja, nødig fik!
den ligned Skræd'ren paa en Prik,
Klip-Klap og Klip-Klap og Klip!

Nu sidder jeg bag Vindvets Læ,
Klip-Klap og Klip!
og fimper Barnet paa mit Knæ,
Klip-Klap og Klip!
Det peger ud paa Lam og Føl,
heja, *mine* Føl!
og leger med *hans* Fingerbøl -
Klip-Klap og Klip-Klap og Klip!

Foraar 1909.

AUTOGRAFSAMLER.

JA, bejste Hr. Meyer!
det er, som a sejer:
en Løfte er godt, men aa hold'en er bejer;
og a haar no lowe,
saavidt som a howe,
aa send Dem en Urd imell Unnen og Dowe.

*
– 25

Men hwad a ska sej Dem,
hwad Knap a ska drej Dem,
det ved a sgi naple, hwis ett a maa trøj Dem.
Men De ska jo ha æ
te jen, som De ga æ,
en Stoder "der samler" ; naa, kom saa og ta æ!

Det vil a forær Dem.
id Fanden fortær Dem,
om tire med den Slaw De'el besvær Dem!

12/9 1909.

AN' VÆVER.

GAMLE An' Væver hun færdes saa stille
som nuslende Mus mellem Siv,
kjender saa lidet til Døgnets Larm
og Verdens fortoplende Kiv.

Gamle An' Vævers brøstfældige Hytte
har altid et Lys i sin Rude,
skinner saa langt over vildene Hede
for alle som sildig er ude.

Gamle An' Væver hun karter og spinder
til dybt i den øde Nat,
taber i Søvnne den slingrende Traad
og faar den møjsommelig fat.

Gamle An' Væver gaar rundt om sin Hytte,
mens Duggen i Kaalene falder,
skaalmer ud mod de brede Kjær,
hvor rugende Vibe skvalder.

*
– 26

Regnfang dufter fra Kaalgaarddiget
og Løg bag Lavendlers Hegn,
ved da gamle An' Væver for vist,
at Natten vil ende i Regn.

Kilderne hulker i Sommerkvælden
og Hededammene dampe,
spærrer hun da for Høns med Told,
for Faarenes Sti med en Krampe.

Kornmo' blamrer i Hederugen
og flimrer paa sodet Bjælke,
itrer et Nu mod den hvide Gavl,

hvor Silden hænger til Spjælke.

Henter hun stille ved Brønden sin Si
og lukker saa Katten ind,
ser under Karmen den rødlige Maane,
ens Døren hun skodder med Pind.

Gamle An' Væver - saa fattig hun lever,
saa kongelig dog hun drømmer,
ens Natteregnen paa Tagets Mos
sin Skaal saa dulmende tømmer.

1909.

TRINES KO. JULEAFTENSTEMNING.

Nu skal *du* ha din Havrekjærv,
og jeg skal ha' min Nætter;
lidt lyet Vand for gammel Tand
jeg her i Krybben sætter.
rug du saa kun din gamle Mund;
jeg har jo mer i Loen!
En saadan gjæv og yndig Stund
man sørger først for Koen.

*
- 27

Du kom her, da min Mand faldt hen
- Gud vær den Synder naadig !
Han tured op hver fattig Del,
hvorover vi var raadig.
Ved dig kom jeg paany til Krylt,
du hjalp mig sgi paa Fode,
saa Gris blev rund og Barnet sund,
og begge gik til Gode.

Ja, Sønnen maatte hjemmefra,
ham har jo Verden taget;
nu er han i Amerika.
Det gaar ham godt i Faget.
Han fik din Mælk - med Fløden paa,
skjønt Høk'ren skuld' ha' haft'en.
Jeg tror da nok, at jeg tør spaa,
der kommer Brev i Aften.

Du gik og gnov blandt Pors og Siv
det bedste, som du kunde;
og hvor du bed, du gamle Liv,
der bed du skam i Bunde.
Og du kom hjem med Yv'ret spændt
og Aftendug i Skjægget;
min Haand dig linned Strent i Strent,
mens Drøvlen du bevæged.

Og Katten kom i Spring derhen
og satte sig for Døren,

til Pattens Straale ramte den
imellem begge Øren.
Og Duggen faldt paa Brøndens Sten
og paa mit Hovedklæde,
og Katten slikkede sit Ben
for Mælkens spildte Væde.

28

Ja, være to, som Dagen lang
er i hinandens Tanker
gjør Livets Byrde mindre trang
selv mellem Hedebanker.
Og du skal aldrig lide Nød
og staa med Sider hule,
saa længe jeg en Skive Brød
kan række mod din Mule.

Nu er du skjæv i hvert et Led,
det plumper hult i Bugen,
naar du vil rigtig rask af Sted
og ta et Nap af Rugen.
Og selv er jeg en Stummeltaa
af bare Slæb og Ælde,
hvis slidte Rok kun smaat vil gaa,
og snart vel Pas maa melde.

- Nu ringer Degn til Nadverfest,
nu falder Rim paa Stene,
og Juleklokken høres bedst
af dem, der sidder ene.
Snart kommer alle Stjerner frem,
og Frosten gjør dem blanke;
det bitte Barn fra Bethlehem
er nu i alles Tanke.

Lang er den Vej og krum den Sti,
der bærer over Hede.
Gaa da, min Gud, ej Dør forbi,
find gamle Trines Rede!
Skjænk Livsens Brød mig rundelig,
velsign min Kjærv paa Loen,
vis dig mod mig miskundelig,
og giv mig Kalv i Koen!

Decbr. 1909.
29

MEJERIST ESPER ANDERSEN, JEBJÆRG.

DE gamle Dage er ikke glemt,
det huskes den Dag i Dag,
hvor muntre Svende med Luthen stemt
sad under dit gjæve Tag.

De gamle Dage med Fart og Fut,

med Sang mod Maskinens Hvalv,
mens Dampen stemte *sin* vilde Luth
saa Lofte og Vægge skjælv.

De gamle Dage, da Mosen laa
for gamle Ann' Fiskers Dør,
med Spindelvæv over Pors og Straa
og brune, duskede Rør.

De gamle Dage med Glassets Bryg,
med Sejre paa Cyklesti,
med Maaneskinsridt over Jyllands Ryg,
de tusind Gaarde forbi.

De gamle Dage da Livet jog
os begge med "Huj" og "Høj" !
da paa min Bondefele jeg tog
de første prøvende Strøg.

De gamle Dage blir aldrig glemt,
dem skyller ej Døgnet bort;
og skulde vi faa vor Luth forstemt
vi prøver en frisk Akkord.

Julen 1909.

30

FORAARSTEGN.

MOR, har du set, hvad der staar bag Diget?
Gjæslingblomster saa bitte smaa!
Bladet kløvet og Kronen fliget,
lige skabt til at kysse paa.
Klare Spirer paa Mulden letter,
suger Kræfter af Dybet op,
fæster Roden i varme Nætter,
laaner af Solen til Blad og Top.

Mor, har du set, hvor Haren springer
Pløjefaldet som ingenting;
Viben kroger de korte Vinger,
øver sig kaadt i Baglændssving.
Engen bulner om Rylens Rede,
Grøften pyntes med friske Flæg,
langt i Marken - som halvt i Vrede -
slænger Haslen sit falske Skjæg.

Mor, har du set hvor Koen tripper
længselsdrukken paa Baasen kvalm,
malker mindre i dine Stripper,
snuser med Haan til den mugne Halm ?
Det er de spæde Kim i Kjæret,
Blomsterspringet ved Bækkens Rand,
det er det lange Sug i Vejret,
Gudevarslet til Dyr og Mand.

29/1 1910.

PAA KJÆRE GRAVE.

I.

SAA mangen Slægt lig knækket Rør
sank ned for denne Kirkedør.
Velsignet I, som segned her
i Læ for Sorgers Bygevejr.

31

II.

I ærlig Kamp, i ydmyg Tro
I stille stred for Børn og Bo.
Slog Kornet fejl paa karrig Jord,
I rejstes ved et Fadervor.

Januar 1910.

GAMMEL KA BAKK.

ER æ Plads mærked aa, sæt æ Arbed i Gaang,
fo nø Mergel laa op po æ Brink!
Spyt en Kjend i jer Næv, far I tar om æ Staang,
for saa lider jer Arbed saa flink.
Der ska javn hænges i her ved gammel Ka Bakk,
hwis a ett som en Toj vil stent rejn fræ æ Brakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

A er Enki og gammel, og jenne om aalt,
og ikki *jen* Kjeft en ka trow!
De haar tawn a mi Tow, de haar staaln a mi Maalt,
de har malked mi jenywed Kow!
Men misæl om de søen lurer gammel Ka Bakk!
A ska wal fo en Urd med de Fyrer aa snakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Ja saamænd er æ Hus baade gammel og ring,

og æ Taag hænger nejle te Drep,
og mi laangtænded Øg de er brødt paa dje Bring,
og a sjel stolter aa ved æ Kjep.
Men æ Skatter maa klaares, æ Gord holdes opp,
om saa det ska knaag i hwer Navl og hwer Stropp!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

*
– 32

A haar ett danst paa Rueser saa lidt som paa andt,
a fæk aalle danst møj i mi Daw.
A maatt ta mud æ Gord med si Gjeld og si Pant,
og den Se gir kuns smaat i æ Traw.
Om æ Stolper er skjøv, om æ Væggi er vind
stor æ Gord paa si egn, og *indno* er en min!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Der er nøj i wor Hjat te vi knap ka forsto,
som ka rør wos ved søen en Krumm Jurd;
nær æ Towt legger grøn, og æ Kuen æ saa mô,
det ka bind jen paa Haånd og paa Fud.
A vild gjan sej med Sand, nær a sto for Worherr :
A haar stridt for mi Grund, do faar ta æ, som det er!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

22/1 1910.

MORS ROK.

SPURVEN sidder stum bag Kvist;
saamænd, om ej det fyger!
Kaalgaardpilen piber trist
for Nordenblæstens Byger.
Lul, - lul! Rokken gaar
støt i Moders Stue,
og jo mere Vinden slaar,
desmer faar Arnen Lue.

Skarpe Smæld af branket Malt,
og Karters kaade Skratten,
fjerne Grynt af Husets Galt
og Barneleg med Katten -
Lul, - lul! Rokken gaar,
flittig Foden træder,
kun saalænge Hjulet staar,
som lille Søster græder.

*
– 33

Far har røgtet Kvæget ind,
med Halmen tættet Karmen,
gnedet Grisens blanke Skind,
at den maa holde Varmen.
Lul, - lul! Rokken gaar!
Far mod Stuen stiler,

Mor en Bugt paa Traaden slaar,
ser op paa Far og smiler.

Barnet i sin Mørkningskrog
ta'r søvnig til at gabe,
snart det vil sin Billedbog
af de Smaahænder tabe.
Lul, - lul! Rokken gaar!
Ild om Gryden slikker,
Vejrets Svøb om Gavlen slaar,
og Hagl mod Ruden klikker.

Mor kan næppe se sit Spind
og næppe Traaden mage;
hej, da bæres Lyset ind
og stilles i sin Stage.
Lul, - lul! Rokken gaar!
Tenens rappe Vinge
over Fyrrebjælken saar
en Skok af Skyggeringe.

Pigen nys fra Gruens Glød
svang bort den sorte Gryde,
sænked den i Sengens Skjød
for Grødens Trods at bryde.
Lul, - lul! Rokken gaar!
Nadverbordet samler;
Store sidder, Mindre staar
paa Bænk og bitte Skamler.

Far ta'r ned saa tung en Bog,
med Gud han hvisker sammen,
famler lidt ved Spændets Krog
og lukker med et: Amen!
Lul, - lul! Rokken gaar,
Ensomheden synger,
Mulmet tæt om Taget staar,
og Sneen gaar i Dynger.

Her ved Moders gamle Rok
hun lærte mig at stave,
syngte om "den hvide Flok"
og "al *hans* Naadegave".
Lul, - lul! Rokken staar!
Men dens Nyn og Sange
vemodsfult mod Hjertet gaar,
naar Kvældene bli'r lange.

26/1 1910.

VED BJØRNSONS DØDSLEJE.

SAA vejer vi nu atter i vor bævende Haand
de Gaver, der kom fra din sangstærke Aand.

Vi kysser dine Gaver, vi signer din Aand,
imens der drypper Taarer paa Skatten i vor Haand.

4/2 1910.

PJALTE-KREJSTEN.

HANS Kjortel er laset i Sømme og Foer,
hans Hat er ej ganske ny;
hans Væsen er tolket i disse Ord:
Han tjente General Rye!

Han bærer med stive Soldaterskridt
sin Sæk gennem Jebjærg By,
som fulgte han end i behersket Trit
sin Herre General Rye.

35

Hans Blik er myndigt, hans Mine streng,
hans Skjæg er sort som en Sky,
de flygter for ham, hver skjødesløs Dreng,
som Tysk're for General Rye.

Er Vejen pløret, har Skoen et Læk -
hans Holdning er lige kry;
han bærer saa rank sin Raltesæk,
som Fanen for General Rye.

"Det skal dog kjendes af én og hver
i denne elendige By,
at det er den Krejsten, som kommer her,
der tjente General Rye!"

Ved Sommer som Kjørmis, i Storm eller Læ
han bærer de Pjalter af By,
mens mod hans stive, posede Knæ
det klirrer af Bismerens Bly.

Og Krejsten haandterer med Færdighed
dens prøvede Lod og Bly
og vejer med stiveste Værdighed,
som vejede han General Rye.

Saa saa jeg ham gaa, den gamle Knark,
med sit allerhovneste Blik;
en Tøs fik et Nik, og en Hund fik et Spark,
alt efter Soldatens Skik.

- Saa gled fra hans Axel Posen ned;
bag efter sank Lod og Bly;
han famled tilsengs - med værdige Fjed,
og gik til General Rye.

4/2 1910.

36

KRITIK.

ET Steds i Skoven, hvor Bøgen er Vært
gav Nattergalen en Aften Koncert.
Alle Partier var himmelglade
ved denne natlige Serenade.
Bøgen stod med de stilleste Blade,
Skyerne listed paa Sokker afsted
hen over Himlens blaanende Bed.
Uglen sad fornem med lodne Fødder,
Egernet vimsed omkring og bød Nødder.
Smælded for højt et Elskovskys
hørte man Natravnen hvæse et: "Hys!"

I Fremmedlogen sad Maanen ene
og laante Lys til den halve Scene.
Og rundt omkring paa Kviste og Grene
sad Skovens Sangere to og to
og næbbedes sagte og stille lo,
naar Mestersangerens Englerøst
kildred en Streng i en Kjenders Bryst.

Men midt i en Muddergrøfts første Parket
sad der en Frø paa en gratis Billet.

Den var der, skjønt ingen vidste for hvad,
men Rygtet gik, den var no'et ved et Blad.

Jo højere Nattergalen sang
des lavere Frøens Kjæver hang.
Med aaben Mund og svømmende Blik
den kløed det Øre, den aldrig fik,
den drejed sig halvt imod andet Parterre
som vilde den sige: Har I hørt værre!
og drejed sig atter uvillig om
imens den memorerte sin Dom.
At den vilde lyde paa Ærestab
det kunde man se paa dens Hængegab.

37

Sangeren tav; to Elskende sukked,
Liljen sit Hoved i Græsset dukked;
Stillidshannen i Maanens Skin
saa sin Mage i Øjet ind.
Uglen bed sine Neglerødder,
Egernet aad sine egne Nødder.

Da Sangens Toner var tystnet - plump I
gik Frøen tilbunds som en Mudderklump,
og kommen hjem - paa en Vandkalv ridende -
skrev han i Frøernes "Berlingske Tidende"
en Kritik baade hvas og svidende.

Nu er den Glemslens; let dunster væk
den Dadel, der skrives med Mudderblæk.
Her skal kun nævnes dens sidste Træk;
der læstes - ligesindet til Skræk:
"Jeg fandt i denne saakaldte Sang
ikke ét eneste ærligt Kvæk!"

Saa slukked Maanen sin blege Lampe
og lo, saa man frygted en Mavekrampe.

9/2 1910.

KJESTEN OG KRÆN KRESTEN.

KJESTENS Ko
var saa god som to,
det syntes da ogsaa Kræn Kresten.
Saa blanked han begge sine Fedtlædersko,
gik bagind og fried til Kjesten.

Kjesten lo:
"Du har set min Ko,
men jeg vil nu elskes med Hjærte.
Men Kors! som du har blanket dine Fedtlædersko
i den fineste Kakkellovns sværte!"

38 Kresten lo:
"Jeg har set din Ko,
og Koen staar spejlet i min Sværte;
men du, bitte Kjesten, i Tugt og i Tro
staar spejlet herinde i mit Hjærte!"

Krestens Ord
faldt i kristen Jord,
skjød bugnende Ranker hos Kjesten;
"Ja, naar du kan finde saa yndige Ord,
gaa du saa kun bare til Præsten!"

17/2 1910.

HØSLETS-VISER. MORGEN FØR SLAGET.

HAR i nu Tænder i Riven sat?
Er I parat, mine Dreng?
Duggen har drysset den hele Nat,
Leen har ventet os længe.
Armen er styrket af Søvnens sund,
Solen os hilser fra Bakkens Rund;
bag Syrener forborgen
kukker en Gjøg: Godmorgen !

Mor har pustet til Arnens Glød,
sysler derinde ved Davren;
se, hvor Røgen fra hendes Grød
sænker sig blødt over Havren!
Mad hun smører, som kan forslaa,
01 hun styrter i Dunke graa,

lægger en Klukkert i Tejnen,
som kan ta' Tonen fra Degnen.

Nu paa Vognen enhver især!
Plagen i Stenene skraber.
Vidt opslaget, mod Østens Skjær
Porten undrende gaber.
39 Svalen svitter om Vognens Spand,
Dagen venter den glade Mand,
Blodet synger i Bringen
dæmpet til Klokkers Ringen.

7/2 1910.

DEN BLANKE A A.

OG Plagene pruster i Morgentrav,
og Pigerne gynger paa Vognens Skrav.
Det ser man paa dem fra Top til Taa:
"I Dag skal vi over den blanke Aa!"

Og bag dens slyngede, blide Strøm
der skimter du Engen i Morgendrøm.
Der er det en Himmerigsfryd at gaa
i Junisol ved den blanke Aa.

Og Karlene møder i Søndagsvest,
og Pigerne pynter sig op til Fest,
og Blomster røde og Blomster blaa
dem ta'r du frit ved den blanke Aa.

Og Karen har bitte, nette Sko,
og Sløjfe der er paa dem begge to,
og Maren har røde Strømper paa,
fordi hun skal over den blanke Aa.

Og hist hvor Aaen slaar Herresving,
du faar dig en Kjærrest som Ingenting,
mens muntre Myg og Libeller blaa
de danser over den blanke Aa.

Og ender det Hele med Fæstensring,
med Kys, med Dans og med Herresving
- de bitte Sko med de Sløjfer paa
hvor tripper de sødt ved den blanke Aa.

8/2 1910.

40

SLAAKARLE.

VIL I se paa Karle, som kan slaa?
som kan gaa et Skaar og ta' en Skraa,
som kan mer end muge,
som kan Knagen knuge -
kom da hid, hvor Frøen springer om den nøgne Taa I
Her er Arbejdslyst,
her er Mod i Bryst,
her er Leers kaade Klingen under Himlens Blaa !

Forrest Thames med den brede Ryg
skrider sindigt i en Sværm af Myg.
Sjældent Thames jager,
men sit Skaar han rager
rent i Kanten, bredt, minsandten, som en Ager Byg!
Aldrig ser han om.
"Vil I med, saa kom !"
For hvert vældigt Høle'hug hans Knæer gi'r et Syk.

Efter ham de andre stile smukt
som en Vildgæsfluk i Kileflugt.
Ingen staar tilbage,
hver sit Hug maa mage
under Arbejdsrytmens fælles strenge Tugt.
Græsset Skridt for Skridt
føler Leens Snit,
aander ud sin grønne Sjæl i Engens Honninglugt.

Det er føre Karle der gaar hér,
brunet, branket i al Himlens Vejr.
Her er Røde Anders
som kom hjem fra Randers
hvor som strunk Dragon han nys sled Kongens Klæ'r.
Paa hans stramme Læg
og hans sno'de Skjæg
ses, at han før Fredens Le svang Krigens vilde Sværd.

41

Hvem er det, som skummer Græssets Dug
med et Skjæg som paa en Gedebuk ?
Det er Jesper Røgild,
barnefødt i Høgild;
hele Hedens tunge Alvor er i Jespers Hug.
Standses nok saa kort
vender han sig bort,
ta'r sig hos sin Lommelærke himmelvendt et Kluk.

Her gaar Fjandbomand ved Sallingbo,
skjønt de mages slet som Hors til Ko.
Her gaar Esper Laanum
ved Frans Over-Traanum,
hvasse Leer som hvasse Kjæfter har de begge to.
Dér er Kril i Krop;
koger Galden op -
mægtig som en Pommerbjælke falder Nævens Kno.

Der gaar én, mens han gi'r Engen Smør,
fimper bagudvendt hans Piberør;
justement Kræn Lausen,
"dæn'mæ en af Slavsén"!
Han trak mest med Markedsheste ogsaa Bjørne før.
Bagerst Bitte Drejs,
Egnens mindste Splejs,
fimrer som en Lammehale for en Faar'stidør.

Og de føler salten Sved paa Kind,
og de spænder Remmen mere ind,

og de letter Huen
over Tindingbuen
og la'r Strygens Klokketoner muntre Sjæl og Sind.
Naar det Strygekor
tystner langt i Nord,
høres Humlens dybe Brumlen i den varme Vind.

11/2 1910.

42

JENS KUK.

HAN kommer over Engen, han skinner som en Sol,
en Hvirvelvind tog Hatten med, og Pokker tog hans Kjol,
men af hans Lomme titter en Brændevinspistol
med Livsens Draaber for en vranten Mave.
For Resten ved enhver,
at Jens Kuk er Snapsen værd,
for han har kjørt for Greven paa Rydhave.

Hans Øjne er det værste; Gud ved, hvad der er bedst!
Det ene skeler østerpaa, det andet Syd Sydvest,
men Fjolen bag hans Nakke er altid stemt til Fest,
af Kukkens Fjøl er Engens Glut en Slave;
de valser ud og ind
med Smaakrøllers Hop paa Kind,
som valsed de for Greven paa Rydhave.

Faa Kukken om bag Stakken, naar Snakken tør gaa løs,
da holder sig i Siderne af Latter hver en Tøs,
med runde Flynderøjne da sidder Bondens Knøs,
mens Kuk la'r Viddet og Pegasen trave;
men bedst som Tøsen lo,
klapped Kuk en bitte Sko,
for saadan gjorde Greven paa Rydhave.

Men er der trist i Sjælen, og er det smaat med Sol,
da fyrer Kuk en Kjende med sin Brændevinspistol,
da stryger han ved Diget sin Kalveskinds-Fiol
som vilde han i Skrat sin Sorg begrave;
og snart han hildes ind
i sit sære Tonespind
og drømmer, *han* er Greven paa Rydhave.

27/2 1910.

43

HUMLEBO.

HØRTE du noget som summed her?
Hej, for en Basse der brummed dér!
Humlen er rigtig et arrigt Kræ,
viser ej Forskjel paa Folk og Fæ.
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto!

Her er nu Kagen med Honning i,
"Kanden" der er der Dronning i,
du er dog Dronning for mig i Dag,
spids nu Munden, du Glut, og smag!
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Tag *da* bare det bedste Bid,
selv ta'r jeg saa det næste Bid.
Jeg skal nok gjenne Humlen væk,
mens du suger dens Celle læk:
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Nu med Rette din røde Mund
kunde kaldes: din *søde* Mund.
- Send mig dog ikke saa barsk et Blik,
hellere hundrede Humlestik.
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Loved du *mig* din Haand og Tro,
gav jeg vist *dig* baade Baand og Sko,
fandt som Humlen et mosset Bo,
hvor der var Plads til os beggeto.
Hum, hum, Humlebo,
da blev der Honning til os beggeto!

12/2 1910.

44

SØNDAG I MORGEN.

EN Aften paa Engen sa' Jakob til Svend:
"Godnat mine blankslidte Knage!
De Gamle gaar hjemad med Haand over Lænd,
vi to bliver ene tilbage!
Saa gaar vi i Duggen en drabelig Tur,
hvor ingen maa tænke paa Seng eller Uhr,
thi vi har jo Søndag i Morgen!"

De gik, og de prated, og Klokken blev ti,
da Hønsene blinker saa blinde,
og de gled de fjerneste Gaarde forbi,
og hørte dem snorke derinde;
de lo af et Hjerte, som Sundhed gjør let,
og gik af en Ungdom, der aldrig blir træt.
De havde jo Søndag i Morgen!

Den ene han skildred med ivrige Skridt
en englegod, blaaøjjet Pige,

den anden han sadled sin Ganger til Ridt
mod Fremtidens daarende Rige;
og begge de næred det visseste Haab,
og Hønattens Maane gav Haabet sin Daab,
og de havde Søndag i Morgen!

Og de kom igjennem en slumrende By,
hvor der var spildt Hø over Gaden,
en gabende Port, og en Gaard som var ny,
hvor Forken stod plantet bag Laden;
og Duggen den køled i Kindernes Dun,
og Høduften fulgte, og Luften var lun,
og de havde Søndag i Morgen!

Og Maanen gik ned mellem Stakke af Hø,
og Taagen laa blødt over Dalen,
og langs med den smalle, graaduskede Sø
faldt Ryle og Stær dem i Talen,
45 og Hanerne sendte fra Portenes Hjald
mod Dagen og Gryet, saa skingrende Gjald
som aned *de* Søndag i Morgen.

De studsed og vendte med Latter omkring,
nu maatte der spares paa Snakken!
Dog talte de stadig om hundrede Ting,
før Gaarden blev synlig bag Bakken.
Her standsed det første Par dyngvaade Sko.
Men selv da de skiltes de skjæmted og lo
og sang for den Søndag i Morgen.

- Lyksalige Tid, da hver Morgen paany
vi vaktet af Gjøgenes Kukken,
da Stræbet var Leg, og da Ungdom og Gry
de mødtes paa Sporet i Duggen!
Thi har du end aldrig en Hvid i din Pung -
den Mand, som er munter og frejdig og ung
har *altid* en Søndag i Morgen!

15/2 1910.

KIRKEN.

JEG sidder ved Foden af Bakken,
mens Kirken staar paa dens Top.
Jeg lægger Ho'det paa Nakken,
forsøger at sé derop.

Du strækker efter en Himmel
som ingen Stræben kan naa,
og selv har jeg grebet svimmel
engang efter Himlens Blaa.

Jeg vilde ej Haabet slippe,
jeg prøved og prøved paany,
jeg rakte fra "Troens Klippe"
og fik i Haanden - en Sky.

Du præker fra Kor og Krypter
om Dogmer, som ej skal forgaa;
men sét fra Himmelens Dybder
vi to er nok lige smaa.

18/2 1910.

VOR BARNDOMS BÆK.

DER er en Sug en i vor Barm,
som melder sig og gjør os varm,
naar vi er mest alene :
et Minde om en fældet Hæk,
et Fløjt, et natligt Fugletræk
i Luften bag vor Barndoms Bæk,
hvor vi fandt glatte Stene.

Det Sug staar ingen Mand imod,
det sætter Fart i trægest Fod
fra fjærnest Aftenrøde.
Men staar du saa i Poppers Sus
en Dag og ser, at alt er Grus,
din Barndoms Grund, din Moders Hus,
hvor maa dit Hjærte bløde!

- Saa værn da ømt om Danmarks Land,
dets blide Kyst, dets bløde Strand
og Mejsens Bo i Hækken,
lys over Haren Markens Fred,
giv Ly og Læ og Rugested
for alt, hvad Hjærtet hænger ved;
men værn dog mest om Bækken!

47

Du kjære blide danske Bæk,
som bag om Hegn og Hybenhæk
mod salte Fjorde glider,
dit Vandrevand, din Puslestrøm
har nynet i vor Folkedrøm
og pyntet Danmarks Kjølesøm
fra Landets ældste Tider.

Det gaar som Sagn i Slægtens Mund,
at over Paradisets Grund
Gud gød Dig som sin Gave.
Da Herren stænged Edens Sti,
du kom hans Flammevagt forbi.
Hvor nu du gaar, du Syndefri,
dér bli'r en Edens Have.

Hver Sjæl, som slipper ned til dig.
han vandrer langs din Blomstervej
med Smil i Øjets Kroge;
han er ej helt, som han var før,
men som han fik bag dine Rør
et Glimt af tabte Himles Dør
og Paradisets Laage.

Vel har jeg set saa mangen Flod,
der svulmed vildt af Bjerges Mod
og tordned i sin Vælde,
men ingen Strøm som dig saa kjær,
naar Dagen - efter Bygevejr -
randt ud bag Aftenskyers Skjær
til Hedefaarets Bjælde.

Du gav mig Søvn og Barnebys
og rakte mig din Mund til Kys
med Vaarens første Kranse.
Hér Vibemor paa Kuldets laa
saa tillidsfuldt med Toppen paa,
mens jeg med barnlig Undren saa
Bruskokken slaas og danse.

48

Om Krebsen drev, om Smelten bed,
til dig gik Gangen stændig ned
med Krog og Medestage;
hos dig, min muntre Skjæbneflod,
jeg væded glad min Barnefod
og saa med Smil min Sol imod
i Livets Lykkedage.

Her stod jeg tit og mangen Gang,
naar Lærken under Himlen hang
og Humlebien brummed;
naar Kalve sprang, og Bremsen stak,
og Tidslen gav mig Dun paa Frak,
og Studen tungt af Bækken drak,
mens sine Knæ den krummed.

Kjær var du mig til hver en Tid,
selv naar din Rim dig pudred hvid
bag Isens Dødningmaske;
da toned op fra Vaagens Mund
en Grundakkord saa livsenssund,
en Lyd, som naar fra Fjolens Bund
et Klunk kan overraske.

Du kildrede det vrantne Flæg
og pusted Skum i Sivets Skjæg
og løb din Vej med Latter;
du slanged dig i Slyng og Slæng
paa Mosses bæromsattede Seng
og klimpred paa din Sølvstreg,
Vildmarkens muntre Datter.

I Dagens Larm du snakked med,
i Nattens Mulm du lyste Fred
og vilde alting skaane.
Du skjulte det forfulgte Dyr,
hver Frø som før sin Fjende flyr,
og Laxen drog paa Æventyr
i Skjæret af din Maane.

49

Mod dig de drages, store, smaa,
de blonde, som de isengraa,
i Pynt og Hverdagstøjet
Selv Bedstefar med hvide Haar
endnu med Kjæp til Bækken gaar
og mindes der sin Alders Vaar
og blir saa tung i Øjet.

Her bandt hvert Aar min kjære Mor
en Kost af Pinsens Blomsterflor
og sang saa ømt bedrøvet.
En Blomst var rød med Stænglen hul,
og én som Æggeblommen gul.
Den Kost, hun gjemte langt bag Jul
og værged den mod Støvet.

Her plukker Pigen Hjærtegræs,
mens Karlen slaar det sidste Læs
og Skvaldregjøgen kukker;
han kukker lavt om Knoldekjær,
han kukker mer og mere nær,
som spurgte han: "Hvad gjør du dér,
o, Glut, mens saa du sukker?"

Her kommer de og titter ned,
hver som fik Sorg i Kjærlighed,
og Bækken ingen hindrer.
Om Yngling eller Pigelil,
de lytter tænksomt til dit Spil
og græder hjærtetungt dertil
og synes, at det lindrer.

Aa, skjænk mig, Bæk, den svundne Fryd:
at dulme med din Ringlelyd
en Stund min trætte Hjerne,
med Barnets lette Lykkesind
bag Kryds af Edderkoppens Spind
at vaagne op med Dug paa Kind
i Skjæret af din Stjerne!

50

Du lille muntre danske Bæk
bag Hyld og Hegn og Hybenhæk
og midt i lave Enge,
du gav mit Sprog dets Sølvklang;
det bløde Nyn ved Vuggens Gang
og Rytmen i vor Folkesang
er Laan fra dine Streng.

25/2 1910.

AAKJÆR.

LIDT sønden Fløj
der bløw a føj,
der hjalp a tit mi Kow a Døj.
Det blæser møj
i den Graan Bøj,
men baag hwer Dig gir Minder Løj.

1910.

KAPHYW. EN OLDTIDSMIND.

JA, far der war en Stien a' *Skyw*,
laant far, laant far - hwi skuld a lyw ? -
Kræn Hendrisen den Stien ku klyw,
far *Søren Sme* en Skow ku byw,
og far æ *Lærki* han ku flyw,
far *Bette Drejs* - *det* bette Splejs -
war bløwn saa stur, som han ku blyw,
- far *Laang Margreth* ku stikk med Knyw,
far *Kræn den Fjar* haaj mist æ Yw,
far Gorm hans *gammel* Bjen bløw styw,
ja osse far - det tær a skryw -

*
- 51

Methuselem ku løwt en Ryw, -
far *Abraham* ku tæl te tyw,
far *Dawed Kong* med Lamm ku dryw,
halvminder kikk i *Pagtens Ark*,
da lô dér po mi *Faars Mark*
de tow ærværdig gammel Hyw!

26/2 1910.

DEN DØDE LÆRKE.

NYS jeg gik i den dybe Sne,
fik et skjærende Syn at se:
Halvt begravet bag Sneens Flig
laa der et lille Lærkelig.

Tog jeg Fuglen i Haanden op.
Aa, saa mager dens spinkle Krop!
Dragten krøglet af Slud og Kuld,
og til Taaen er frosset Muld.
Slapt nu hænger din Vinges Fjer,
Struben har ingen Triller mer.

Stakkels stækkede Spillemand,
Vaarens Varsel til Frostens Land,
sang saa gjerne for Hytten lav,
Sangergaven: i Sne en Grav!

Hvorfor kom du den lange Vej
hid fra blidere Landes Maj,
drog fra Palmer og Sol og Frø
for bag en iset Sten at dø?

Længtes du saa fra Sydens Strand
op mod det barske danske Land,

banked saa heftigt dit spinkle Bryst
efter at skue din Barndoms Kyst?

*
- 52

Der, hvor Døden dig slog saa brat,
fandt du Livet en Dugfaldsnat,
bag om Kløver og blanke Straa
laa du blandt Redens andre smaa.
Moders Fløjten og Faders Sang
hørte du der for første Gang.

Fuld af Lykke var Nat som Dag,
Moders Vinge var Værn og Tag,
Græssets Stængler som Palmer svang,
højt i Toppen Dugdraaber hang.

Hyrdens Aande saa øm og lun
maged en Plet i dit bløde Dun,
lille Hyrde paa korte Ben
satte ved Reden fire Sten,
flytted sin Kalv saa langt af Vej,
at den ej skulde træde dig.

Du fik Vinger, og du fik Top,
hilst af Gryet du svang dig op,
først du undred, og saa du sang,
tryllet af Strubens første Klang.

Tog saa Skyen i sikre Sæt,
Rugen laa som en irgrøn Plet,
dér steg Høje, og dér steg Lund,
dér steg Byer bag Bælt og Sund...
Aldrig glemtes hin Morgenstund!

Pinjers Ynde og Palmers Pragt
har mod Minder slet ingen Magt.
Lærkelængsler mod Kløverland
skjæbnebinder os, Fugl som Mand.

Kjærligheden har altid Ret;
naar man elsker, er Flugten let;
bedre af Sult bag en Sten at dø
end at svinge sin Barndoms Ø.

28/2 1910.

53

DR. S. RAMBUSCH. VED HANS FLYTNING FRA SJØRUP TIL AALBORG.

HVOR Ormen klam sig lang i Sporet strækker,
og Porsen vikler Ris om Hjulets Nav,
mens Hedens Syn mod Horisonten gjækker
og Luften syrnnes let af Lyng og Lav,
dér kjæled Solen for en Læges Bolig
og slynged Ranker om dens røde Sten,

bag Lysthusløv sank Solen stor og rolig
med uldne Straaler fra dens gyldne Ten.

I dette Hjem gik ingen Dag til Ende,
hvor ikke Flid og Snille fik sin Daab,
her kom de hen med Sygdom og Elende,
men kjørte hjem med Vognen fuld af Haab.
Der sad jeg selv saa tit og brød mit Ho'de,
med Svimmelgys ved Fantasiens Rand,
mens Rambusch trak det Onde op med Rode
i én og anden ful og pirken Tand.

Og Vognen bar afsted langs krumme Veje,
mens Sveden dampet fra den røde Plag,
og Doktorstolen slingred i sit Leje
hen over Fjandbolandets Bakkedrag.
Med Jægerblik han spejded ud fra Bakken,
det Syn har altid gjort hans Øje godt.
Vor Doktor blev en Kjende graa i Nakken,
men Ho'dets Holdning var bestandig flot.

Hvem lodder Dybden af en Læges Gjerning,
hvor Redningsbøjen blev hans kloge Trøst,
hvor Liv og Død ved Lampen kaster Tærning
med sorte Kugler paa den Syges Bryst.
Hvert fattigt Hjem langs Hedens øde Stier,
hver. kroget Mor i smaa og trælse Kaar
vil takke dig, om ogsaa Læben tier,
og hæge om dit Navn fra Aar til Aar.

54

Men ej du standsed blot ved Lægens Virke,
din Trang gik ofte mod en større Kur.
Du blev en Dyrker i den frie Kirke,
der langsomt løfter op et Lands Kultur.
Du elsked Fest og Digt og muntre Sange
og sang dem selv saa tit med Glød og Glans,
og Videnskabens Navne flere Gange
har rakt dig Blade til en Hæderskrans.

Og naar din Teltpræl snart du vil oprykke,
og Flaget fires ned bag Granehæk,
og bort du gaar med Skuffelser og Lykke
fra Landet hist i Storm og Fugletræk
- kanske du da en Kvæld, naar Fjorden klukker
i Maaneskjæret om de hvide Sten,
vil mindes ømt, hvor vaarligt Gjøgen kukker
fra Mosehyttens krumme Hyldegren.

29/4 1910.

MILITARISMEN.

SAA sidder I gamle Gubber dér
og mimrer om Landets Værn
og spænder om Danmarks Midje Sværd
og kobler dets Skjæbne til Jærn.

Mon I da vil bære den Vanvidsvægt
af Krigens blodige Malm,
der slaar til Jorden Mændenes Slægt
som Plejlene Loens Halm.

Mon I med Affældigheds Krykkestok
afstiver det sunkne Mod,
naar Kuglen kjæmmer den blonde Lok
og Ynglingen svømmer i Blod!

55

Lad fare, lad fare det Daarespil,
nedkald ikke Hævnens Lyn!
De værste Fjender vi har blandt os selv
i eders barbariske Syn.

Der er mere Værn i det spinkle Siv,
der svinger paa Mindets Grund,
end i onde Instinkters trukne Kniv,
vildt løftet i Slagets Stund.

Der er mere Værn i den Blomstergren,
der skygger ved Hjemmets Dør,
end i alle de Volde af Jord og Sten
bag Kuglesprøjternes Rør.

De pansrede Forter med Hjælm og Horn
de bliver, o, Danmark, din Grav!
Dit Værn er Agre med bølgende Korn,
der lyser med Fred over Hav.

De blodige Furer paa Krigens Val
dem saar vi over med Byg,
mens Mindet om faldne Fædres Kval
hensummer med Kvældens Myg.

Vi vil ej finde Frelse for os
ved tusind uskyldiges Drab,
langt hellere spyttede med Haan og Trods
i Kanonens Helvedesgab.

- *Dit* glubske Svælg bliver aldrig mæt,
forbandede Dyr paa vor Vej,
og gjorde Nationerne dig din Ret,
de vendte Kanonen mod dig.

Du bragte os stadig til større Fald,
endda vi offred dig alt,
du trak vor sidste Oxe af Stald
og slagted vor bedste Galt.

56

Se, derfor forlader vi Krigens Sold;
i *Fred* vil vi ta' vore Tørn.
Og holder vi end et Skud i Behold,
et gjemmes til Ulv og Bjørn.

25/5 1910.

DA Æ BJÆRMAND KAM.

DER kam en Troid fræ Daabjærgdojs:
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
med Øwn saa glown som en Vækildsblojs,
for han maatt ha Brændvin far Awten!

For haar en Troid begynd aa drikk,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
saa tøster han warr end Kow og Krikk,
der trækkes te Trow om æ Awten.

Og po æ Pukkel af den Hallunk,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
dér hopped og danst en Brændvinsdunk
saa huel som æ Suel under Awten.

Og søen han traj gjemmel Hønemues -
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te æ Wand gik owenind a' hans Hues
og nejenud indte Awten.

Saa fløw han da hen gjemmel Daabjærg Graw
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
saa æ Præjst kam ud uden Lu heller Kraw
og tint, han sku himl inden Awten.

*
- 57

Saa to æ Skjevl te aa pin og spring,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
e- æ Klokk begynd i æ Torn aa swing
og trowr, æ Degn rind te Awten.

Og søen han traj gjemmel Ingedaal,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te aal dje Kokk de saatt sæ po æ Haal
og kund ett find te Raan mud æ Awten.

Ja, søen han stamped ved Sjørrup Kjar,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te Pæ Smed trimmelt om baag æ Krowmands Dar
og kam ett te hans Ved inden Awten.

Saa kam han slamprend sønden om Vrow,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te æ Hejst' gik baglæns med Harrer og Plow,
og kam laask ad æ Gord inden Awten.

Og Koldkur Hus fæk han søen te aa wakk,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te Jens Bruus hwyst Bagkorre nied ad en Bakk
og end i en Grof henad Awten.

Hans Træsko de war saa faale tarr,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
men hans Nies og Ører haaj æ nø warr,
for de sto i Døj under Awten.

Saa laa han da Damp mod en vilre Krowr:
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
og det war sgi der, hwor Kræn Haabro bowr,
og stapper hans Pief imud Awten.

*
- 58

Saa fløw han da ind imell Haabro Hus,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
te æ Drikkels ret blarped a Kopp og a' Krus
og Kræn Haabro glemte hans: Godawten!

Æ Krowmands Dar røw han løs fræ si Fals,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
og æ Darkam hænd om æ Bjærmands Hals,
da han sto i æ Stow imud Awten.

Og nu begynd da æ Skinting aa drikk,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
saa læng te han *kund* bælg i sæ for Hikk,
for *de'* el jo komm ad æ Awten.

En trørr Pots Anker med jawnhen Øl -
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
den tæmt æ Skuel som en Fingerbøl
og rat atter mie inden Awten.

Og band en Spuns ham lofle haadt,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
han stemt'en ind med hans Tommeltot,
saa det prost i hans Skjek under Awten.

Og Rumpunsflasker, de stur som smô - Klump-Dump! Hump-i-Skump!
- han knak dje Hals mud hans sture Tô, som en knækker en Lopp imud Awten.

Hwer Brændvinsbimpel, hwer Vinglajsdrep
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
- han suet æ ud te den sidste Sep,
som en Snog suer Dôg om æ Awten.

*
- 59

Der bløw ikki en Droef te aa drikk heller spild,
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
og æ Wand det sak nok en Al i dje Kjeld,
og Folk war swær ædru - en Awten.

Men no begynd sgi æ Bjærmand aa dryw;
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
tho far maatt han traw, men no ku han flyw
og now Daabjærgdojs inden Awten.

Saa drøw som en Torren han Øster opo
Klump-Dump! Hump-i-Skump!
Hans Skjek det slævt saa laang ad æ O,
som en Togger slæver mud Awten.

29/5 1910.

FORLADT.

KAREN vandede Kaal i Bed,
Jørgen stod med et Smil paa Sned,
tog fra Karen den tunge Spand,
posted den fuld af Kildevand,
mens det dugged saa let under Kvælden.

Karen gik sig sin Aftengang,
Jørgen efter i Spring og Sprang;
Jørgen snubled, og Karen lo,
Aaen lo med under Spangebro,

mens det dugged saa lindt under Kvælden.

Jørgen sleged for Kind og Haand,
Karen blev veg som Vidjevaand.
Ud fløj Ugle, og hjem fløj Ravn,
Karen snubled i Jørgens Favn,
mens det dugged saa blødt under Kvælden.

*
- 60

Kaalen voxed sig bred og grøn,
Karen øged sit Skjørt i Løn.
Jørgen rejste saa langt af Led,
Karen græder og Kaalen med,
mens det dugger saa koldt under Kvælden -

8/6 1910.

TIL SALLINGS HUSMAND.

FRA Grønningør til Livø-Tap
du ser saa skjøen en Kyst,
hvor Holmen nikker som en Knap
paa Fjordens blanke Bryst,
hvor lange Aarer blinker
i Fiskebaades Dans,
mens Brombærranken rinker
om Pigens Vrist sin Krans.

Og bag om Kystens fede Jord,
sig sænker Rugen gul,
mens Bonden sidder strunk ved Bord
og bider bredt af Sul;
hans Datter bærer Spange
om Armen fast og rund;
af Plage har han mange
og Sølv paa Kistebund.

Fra Gaardmandsjorden udestængt
som mest den Husmand bor,
mens op i Møsens Kroge trængt
han rydded Grund og Jord.
Han har en Ko paa Toften,
en Gris bag Hyldens Læ,
og stadigt Slid for Skoften
gav Gigt og krumme Knæ.

61

Men Smilet spiller om hans Mund
i fast og munter Skjæmt,
hans Marv er frisk, hans Sjæl er sund,
dens Strenge ej forstemt.
Hans Haab er lyst som Suset
i Sommerskovens Trær,
og Orm i Kjærnehuset
du fandt vist aldrig der.

Ja, Hyttens Mand i allen Land
skal rette Ryggen op
og holde mod Forsagthed Stand
og gaa i sluttet Trop;
da skal din Kvinde mættes,
dit Barn faa buttet Kind,
de lave Døre lettes
og Lyset strømme ind.

Naar Spaden atter hviler glad
i arbejdsvante Haand
forvandles til en Perlerad
hvert rustent Slavebaand;
da skal hver Taare tørre,
der randt i Armod's Gys;
da bliver Jorden større,
og Rummet fuldt af Lys.

Juli 1910.

PER SMED.

NAAR Grisen den skal slagtes,
saa henter vi Per Smed,
fordi han er saa munter
og bor her lige ved.
Han ta'r saa høje Dramme,
dertil en mægtig Skraa;
men Grisen bliver kværket,
det kan du bande paa!

62

Før Hanen søvnigt blinker
mod Dagens første Skjær,
da glimter Smedens Lygte
i Grisens blanke Svær.
Og Grisen maaler Ka'len:
"Er noget galt i Vej'n?"
Og selve Grisehalen
staar som et Spørgsmaalstegn.

Men ind i Bøvlen skræver
nu Smedens krumme Ben,
mens Grisens Børster hæver
sig bange én for én.
I Nødset ud den trilles
til Hyl og ilde Sang;
ej Degn kan synges værre
ved Konekirkegang.

Med Nattedryp i Skjægget
nu vækkes Bondens Gaard,
mens Maanens fede Hage
paa Storkereden staar.
Dens krumme Skive truer
som selve Dødens Segl,
og Smeden agterude

han er saa haard en Negl.

I Trommehinden stinger
de jammerfulde Hvæl,
mens Gissebassen tinger
med Smeden om sin Sjæl.
Bag Tærsklen Bryggerkarret
er hvælvet til Skafot,
og Kjedlens Dampe sætter
paa Per en graa Kalot.

Gud naade Gissebassen
alt i dens sidste Stund I
Nu lukker den sit Øje
og allersidst sin Mund.
63 Og alle Kjedler bobler,
og Øsen gaar gesvindt,
og gennem løste Børster
henraser Kniven blindt.

Per Smed kan alting ordne,
han bærer Flæsket *fram*;
med Trøjeærmet tørrer
han Munden til en Dram.
Han klinker, og han klukker
indvendig af sin Skjæmt,
og dog skal ingen sige,
at Pligten bliver glemt.

Med Fingermaal bestemmer
han Tykkelsen af Flæsk,
han læser Svinemaver,
som Præsten læser Græsk,
han kritisk Galden forsker,
og Aftægtsmandens Aar -
ja, selv Ufødtes Skjæbnen
han ud af Milten spaar.

Og hele Huset lugter
af Lever og af Løg,
i Loftene det smælder
af Larm og Grydestøj,
den sorte Pølse dykker
i Kog som en Delfin,
og Dørene udjamrer
de mest usmurte Hvin.

Og det blev Aftensilde
med Tøsne over Jord,
og det blev Pølsegilde
med Dramme over Bord.
Per Smed sad bred paa Bænken
med Pølsen for sin Haand
og sødede dens Skiver
med Viddet fra sin Aand.

Humøret gaar i Højden,
mens Drammene gaar ned.
Per Smed er nu fuldmodig,
enhver faar ren Besked!
Men Modet i hans Bringe
er intet Krigermod,
og Blodet paa hans Klinge
er ikkun Griseblod.

25/7 1910.

HØSTMARCH.

Vi kommer fra Dalenes Fred,
og Faner af Havren har vi med;
den skal Høstens Gjerning rande,,
smykke vore Pigers Pande,
naar vi gaar gjennem Landsbyens Led.

Vor Le faar nu Hvil for i Aar,
thi Klinte med Ax er lagt paa Baar,
alle Skræntens Bær er fundne,
alle Agrens Neg er bundne
og lagt ud paa de vældige Skaar.

Vi mejed vor Mark under Sang,
saa langt rækker Strygespaanens Klang,
naar blandt Havens Kaal den klinger,
man os Mjød og Kager bringer,
mens det dufter af Mynte over Vang.

Efteraar 1910.

EN JULEGJÆST.

HAN kommer over Bakken med Rim i sit Skjæg,
hans Øjne spejder langt mod en hvidkalket Væg;
af Prærie-Frosten saa ru er hans Kind;
til Danmark er han kommen med Juleskibet ind.

65

Der ligger da paa Lyngen hans Barndoms Lykkeslot;
hvor husker han hver Stolpe, og Taget hver Tot.
"Og Hylden ved Dammen er altsaa til endnu!
Vel hælder den en Kjende, men det gjør ogsaa du.

At noget saa fattig saa sunken og lav
kan drage dig hjem over Land, over Hav,
saa du *én* Kvæld kan glemme det Onde paa Jord
for Mindets Barnehvisken i Stuen hos din Mor!"

- Han føler under Jakken, om alting ligger ret,
hans gode Dollarsedler, hans "Gaver", hans Portræt;
de stramme Træk fortønes, hans Hjærte maa le,
mens Støvlen synker dybt i den skrigende Sne.

Snart staar han ved Klinken saa myg og saa varm,

hans Pelshue skraber mod Dørens lave Karm,
Solstraalen slænger Løkker om hans bøjede Ben,
og Istappen drypper mod den slidte Forstu'sten.

Nu ser han sin Mor bag Begoniers Rad,
med rynket Haand hun fjærner dens visnede Blad,
og Katten sidder stribet for Ovnens paa sin Stol,
og Hønen gaar paa Gulvet, og Rokken staar i Sol.

Ind stryger han i Stuen, saa Hønen kagler op,
hans Mor af Haanden taber en blomstret Underkop;
de gamle Øjne fyldes fra Hjærtets dybe Grund;
i tyve Vintre ventede hun efter denne Stund.

- Nu blir der Jul i Hytten; Ildklemmen laver Støj,
Skorstenen sender fra sig sin fedeste Røg;
mens Vaffeljærnet vendes for Ilden snildt og let,
der skjæmtes, frites, svares i samme Aandedræt

Nyfigen Julespurven ad Vindvet skjæver ind;
saa kommer Aftenduggen og gjør hver Rude blind;
den Gamle tænder Lyset; dog kun i Ryst paa Ryst;
men Sønnen griber Haanden i det ømmeste Kryst:

66

Ja, *du* er bleven gammel, og jeg er bleven graa,
men det skal i Aften vi lidet tænke paa;
før skilte Verdenshavet og bange Tankers Gys,
nu sidder vi og stirrer i det *samme* Julelys."

- Og over snelagt Hede gaar Lysets blide Skjær,
hen over Moser brede, ud over vaade Kjær,
og melder om en Scene - den skønneste paa Jord -:
I Juleaftensmildhed en Hjemvendt hos sin Mor!

Decbr. 1910.

JULEAFTEN.

NAAR sitrer din Sjæl som en tonende Stræng,
og naar skinner Lysene blidest,
hvornaar gaar du nødigst med Sorg til din Seng,
hvornaar tykkes Sneen dig hvidest?
Mon ej, naar bag Ruden det pyntede Træ
og Barnet med straalende Blik ved dit Knæ
fortæller, at nu har vi Julen.

Da vugger de Tanker som Fugle i Rør,
mens vildt over Mosen det flyger,
og Spurvenerne putter sig ind mod din Dør,
for Vejrets fortørnede Byger;
med Krummer og Kjærner for Fuglen du strør,
hvad Vindene fryser det Hjerterne tør,
den Lære vi hentede hos Julen.

Til daglig vort Hjærte af tusinde Savn
blev gnavet i mer end i Barken,

og ofte du sendte i Suk efter Havn
din sidste Due af Arken;
men alt, hvad der gjorde dit Hjærte Fortræd,
det standser i Kvæld bag det skjærmende Led,
der værner for Hjemmet og Julen.

67

Derinde du sidder, mens Haglene slaar,
og hører de hjemlige Klokker,
og Minderne kommer og Minderne gaar
paa Julens sne-pudrede Sokker,
og Grantræet dufter fra Storstuen ind,
og Børnene ivrer sig røde om Kind
med alt, der skal hænde i Julen.

Og Frosten nu nærmere Gaardene gaar
og ridser paa Ruden sit Mærke,
og Barnet saa kjært under Lysene staar,
og Salmerne lyder saa stærke;
og Fuldmaanen rejser i Skyer sit Slot,
og Stjærnerne funkler i Rødt og i Blaat, -
de Stjærner, der altid var Julens.

Decbr. 1910.

JULENEG.

"KOM nu ud, lille Fa'r og faa alt gjort i Stand,
faa lagt Halm under Kalven og Hesten til Vand,
og strø Gran paa de rimede Sten,
tag en tungvippet Kjærv fra det støvede Loft,
at Smaafuglen, der hopper med Klynk over Toft,
finder Trøst imod Snenattens Mén."

Saa hun talte, Katrine, den herlige Viv,
mens paa Tærsklen hun strøg den bredbladede Kniv,
før hun skar af det nybagte Brød,
og dets Endskal hun førte med Kys til sin Mund,
og hun kendte, hvor Duften var fyldig og sund,
og hvor Skorpen var brunlig og sprød.

68

Og for Vindvet i Sneen der rejstes et Neg,
og den Spurv var paa Pletten, han pipped og keg,
gjorde Hop, flagred ned, flagred op;
og fra Gjærder og Marker, og Tuer og Trær,
fra de snefyldte Graner og bundfrosne Kjær
kom Smaafuglenes radmagre Trop.

Der var skrigende grønne og sommerligt blaa,
der var lysende gule og kummerligt graa,
hastet hid fra den stormslidte Skov,
og de flokkedes hverken til Leg eller Sang,
men om Godsindets Neg paa den snevilde Vang
under Hungerens jernhaarde Lov.

Og én havde just ofret til Frosten en Taa,
og én havde en Jæger fornylig "holdt paa",
Bøssens Hagl havde taget dens Fod;
men den humper paa Stumpen, saa godt den formaar,
skjønt det svider saa ondt i det frostbidte Saar,
og i Sneen staar Dryp af dens Blod.

Og Katrine hun titter saa smilende paa,
hvor i Neget de gule, de grønne, de blaa
hopper rundt ret som Gnister af Baal,
og hun dejgner og titter og nynner saa glad,
mens hun gjemt bag Geraniens støvede Blad
drysser Mel over Former og Skaal.

Og den frostrøde Sol gaar nu favnende bort,
ak, dens Bue er lav og dens Vej ikkun kort,
naar om Julen det stunder til Fest;
og til Gavlruders Funklen, til Solflimmers Leg,
til velsignende Lys over Fuglenes Neg
den nu bruger sin synkende Rest.

69

Og en Tiggerske vanker fra Gaard og til Gaard,
og en Kavringeduft om den gamle der staar,
saa hun frister hver vejrende Hund;
og de halser og flokkes med næsvise Krav,
og hun truer ad Flokken med Eder og Stav
og gi'r ondt af sin tandløse Mund.

Og en Fisker har tøjret sin Baad under Strand,
saa dens Ankerbrod bider i Strandkantens Sand,
mens han selv nu har Hjemmet til Maal;
i den foddybe Sne staar hans Søstøvlers Spor,
paa hans skjællede Kno i den spegede Snor
slanter lystigt tre bugfede Aal.

- Og saa høres paa Broen en dumrende Vogn,
og saa ringer de Klokker fra Sogn og til Sogn,
til hver Sjæl er i Mindernes Vold,
og hver Olding ser op mod det tonende Hvælv,
mens vemodig han lytter dybt ind i sig selv,
indtil Haanden om Staven bli'r kold.

Og saa lukkes hver Luge paa Lade og Lo,
og Fuldmaanen slænger sin gyldene Bro
over Flager af ringlende Is;
med Sne i sin Hose gaar Haren i Seng,
og Frostvinden gnider sin skurrende Streng,
og Fjerskyen spreder sit Ris.

Decbr. 1910.

70

PIGER PAA ENGEN.

Nu er Dagen fuld af Sang,
og nu er Viben kommen,

Bekkasinen Natten lang
haandterer Elskovstrommen.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Engen er nu gyldengul
af tunge Kabbelejer,
Søndenvinde byder op,
og Dueurten nejer.

Dammen ligger Dagen ud
med Brudelys i Hænde,
rækker højt de ranke Skud,
at Solen maa dem tænde.

Nu vil Mø med Silkestik
paa Brudelinet sømme;
den som ingen Bejler fik,
hun ta'er sig én i Drømme.

Ræk mig en Forglemmigej
og sidst en Krusemynte,
saadan slutter vi vor Leg,
saa glad som den begyndte.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Foraar 1911.

71

NYTAAR.

DER brager et Skud for min Forstuedør,
aketter gaar op imod Maanen;
"godt Nytaar" frempulser af rygende Rør,
saa Kvinder er nær ved en Daanen,
og Bonden han bakker sin bedste Tobak,
og Barnet omfingrer den ny Almanak,
der peger paa Stjernernes Veje.

Og Oldingen sidder saa vissen og from
i Sivsko i Kakkellovnskrogen;
han mumler en Salme om Død og om Dom
og lægger et Mærke i Bogen.
Saa stirrer han ind i sin Oldingesjæl
og frem imod Gravens de sortstrøgne Fjæl,
mens Minderne tættes til Taarer.

Thi Tusind skal fødes og Tusinder dø
i Aaret, der blussende stiger,
og Fremtid skal gro af Forgangenheds Frø,
mens Orm under Barken sig sniger.
Og styrter end Stormen vor Stamme i Støv,
der knoppes vel andre med Krone og Løv
til Fryd for de stræbende Slægter.

26/6 1911.

KRÆN DEJLER.

KRÆN Dejler kører hans Tørv i Land:
hop, hop, hop, for en Hywl i Gras!
Paa Læsset højt, bag sit Studespand
der kraaner med Pisken den Dejler.

*
— 72

Og Studen vralter saa tung og tam -
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
og Solen leger i Mosens Dam
og dikler i Nakken Kræn Dejler.

Men Hvepsen sad under Brinken gjemt -
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
der havde fornylig sin Bas han stemt
til Studedans for Kræn Dejler.

Et Pist, et Pust og et Øjeblik:
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
saa brummed han frem under fuld Musik,
saa Skrækken krøb over Kræn Dejler.

Brat løfter Studen sin Hale fin:
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
selv Kusken letter en Kjende sin;
nu bliver den hjamsk for Kræn Dejler!

De Hjælmede springer i Hjump og Trav:
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
og Vognen jamrer af fire Nav:
"Nu skjenner æ Stud' for Kræn Dejler!"

En Lundstik løsned, en Kinding brast:
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
mens Skuden slingred med Skrog og Last
i Søgang under Kræn Dejler.

Først sprang da Tejnen mod Himlen op:
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
saa flygted Tørven i samlet Trop,
paa Skravpinden hang kun den Dejler.

*
— 73

Hvor Tudsens kravler med slimet Ryg,
hop - hop - hop, for en Hywl i Gras!
der rendte de Stude sig selv i Syk,
saa Blevret stod om Kræn Dejler.

Her slap ham Hvepsen, den vilde Gjæst,
hop - hop - hop med en Hywl i Gras!
saa Heldet redded den sidste Rest
af Vogn og Skrav og Kræn Dejler.

Sommeren 1911.

H. F. FEILBERG.

SAA do bløw føj her mødt i Høst
mell aall Guds gued Gawer,
og fæk dérfre den skjøne Lyst
aa sammel Nieg i Trawer!

Den Stak, do saatt paa Jyllands Towt
med Nieg fræ *Slett* te *Slien*,
vil fyld wal paa wor Muers Lowt,
og der er Drywsel i'en.

4/8 1911.

ENSOM.

I Landet, hvor Turnipsen bovner
med svulmende Rod og Blad,
der fik jeg af Venskab saa slag en Høst,
men Guds Velsignels' af Had.

Og Hadet frisker paa Galden,
og Turnips er god for Ko,
men *Venner* er som den kjære Sol
Nu rejste de sidste to!
18/10 1911.

*
—
74

DE FATTIGES JUL.

LYSET tændt,
Minderne tændt,
Sind og Øje fra Styghed vendt;
Døgnet danser med hoppende Hjul,
Freden gjemmer sin Sne til Jul,
drysser den paa vore Saar!

Paradis,
Drømmenes Dis...
Glem i Aften dit Livs Forlis!
Sorgen suger i mig som i dig,

denne Kvæld viser Stjærnen Vej,
vov dig da ind i dens Glans.

Skjønne Maal,
hellige Maal :
Smilet fylder den sultnes Skaal,
Lyset strejfer en graadskjæmmet Kind,
varme Hænder bær' Fadet ind, -
Godhed, o Jul, er dit Navn!

18/12 1911.

JULEHILSEN TIL "NAVERNE" I ZÜRICH.

Vi sidder herhjemme og længes derud
mod blinkende Tinder og Floder,
mod Liv der ej drukner i Graahed og Slud,
mod Kjøbslag i fremmede Boder,
mod Alper i Glød, mod en høj Horisont,
mod Rejser og Router al Jorderig rundt,
- bort, bort fra de stængende Gyder!

75

I gaar vel og stirrer jer Øjet i Vand
paa alle de funklende Tinder
og længes herhjem mod vort taagede Land
med alle dets Juletræsmitter,
mod Hytten og Hyggen - en Kjærest', en Bror,
mod Haandtryk og Smil - og en krumbøjet Mor,
der blunder i Stolen bag Ovn.

Saa længes og trænges hver kvindefødt Sjæl
fra Livsløbets Stunder begynde,
mens Støvlerne stødes for Taa og for Hæl,
og Saalerne slides saa tynde.
- I Længsel at vandre mod uviste Maal
med tusinde Mil bag den lasede Saal
er Lov for en Ranselens Ridder.

20/12 1911.

PIGEN PAA DIGET. TIL EN GÆLISK MELODI.

Duggen falder stille paa Moders Bleg,
Himlens Sky faar røde Kinder,
Hjærtegræsset ringler mod Siv og Fleg.
Faar og Gjed mod Kvælden bræger,
Møllens Vinger gaar mod Vestens Skjær.
Klokken ringer fjernt bag Heden,
der hvor rank han vandrer, min Hjærtenskjær.

Lille Hjejle, du skal føre
alle mine Længsler til ham, du ved,
fløjte Ømhed i hans Øre,
over Mosen bære min Kjærlighed.
Til hvert Prik, din Vinge smykker,
hefter jeg et Kys, til ham et Laan;
gule Hjejle, bær dem varligt,
giv dem ej til Pris for Gjøgges Haan!

76

Jeg har skuret mine Spande,
sat dem snildt paa Række med Bunden op,
vandet Kaalen, bryst med Kande,
skiftet Klædet over Ostens Kop.
Ensomheden her jeg søgte,
og jeg tog min blanke Sølje paa,
den han ømt mig bad at bære,
naar engang vi skulde til Altret gaa.

Kuk nu Gjøge, mens jeg plukker
Skjørtet fuldt af Iris ved Aftnens Strøm.
Før mit Kammers Lys jeg slukker,
stiller jeg dem varligt bag Pudens Søm.
Irisblomstens Duft skal trylle
dig, min kjække Yngling, mod *min* Barm,
saa paa Drømmens Bro og Duftens
ind til mig du glider ad Vindvets Karm!

9/1 1912.

STORKEN.

HAN kommer med Sommer, han kommer med Sol
til Kløver og nikkende Hvener.
Mens Pigen hun sømmer sin blommede Kjøl
i Læ af de røde Syrener,
han sænker sig ned paa det mossede Tag
og knebrer fra Reden den udslagne Dag
en Højsommervise om Danmark.

Og Børnene stirrer fra Tærsklen didop,
hvor Løget paa Mønningen nikker,
og Oldingen ranker sin krogede Krop
i Stuen, hvor Slagværket dikker;
og Minderne dugger, og Læberne be'r,
og Børnene pludrer og peger og ler:
"Se Storken er kommen til Danmark!"

77

Velsignede Fugl uden Høgenes Klør
med Ørnenes mægtige Vinge,
du dukker dig helst mellem græssende Kø'r,
kun Hygge og Fred vil *du* bringe;
du følger i Furen vor Bonde saa nær
og nikker som han, mens af Rugen det drær
med Løfte om Høst over Danmark.

Hvor Engblommen lyser langs Aaløbets Bred,
du skridter saa langt gennem Engen;
med Halsen i Bugt og med Øjet paa Sned
du titter til Pigen og Drengen.
Du søger din Føde til Leernes Klang,
og Høduften følger din higende Gang
langs alle de Aaer i Danmark.

Saa lad os da værne den solkjære Fugl,
der pynter vor Vang og vor Vænge,
der ruger sit Kuld i det ormstukne Hjul
til Vejrs paa den mossede Længe.
Hans Yngel skal trives i Regn og i Sol,
hans Rede beskyttes som Hjemmets Symbol,
mens Sagnene lever om Danmark!

4/3 1912.

KAALFOLK.

Awar gan hen te Jepps ijaes,
og der sô Mowns, og der sô Mâs,
og det war nem for mæ og hør,
hwad Huml *de* haaj aa før,
for det war Lâs, der med Kjæn Grow
haaj wot ad Bøj og sit paa Stow;
fæk Lâs nu den Kaag paa hans Skorr,
war *a* saat udenfor.
Ja Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

* 78

Men tar mi Lâs den lied Hjont,
saa sejer *a*, han maa vær wont,
for *af* den væste Kjeltringslaw,
hun war da aal si Daw.
Æ Muer haar jo *wal* en Stej,
og det er nøj, en maa ta mej,
og sjel haar hun en Kakkelown
- og Skjek - som en Dragovn;
Men Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

Tho gywt sæ det er let nok gjord,
men sej mæ, hwad fornøj du for!
Og ta en Hjøj som Kjesten der -
nej, det sku Lâs læ vær!

Hvad hjælper Kow og Kakkelow,
nær saa æ Kwind er kryvedown!
Tho faa sæ den Slaws Bi i Kof
det gaar som i en Rof.

Og der lod a mi Speci spring,
da Lås war syk og hænd med æ Ving,
og sô ham te med Nol og Wask,
men han gik om og task;
og da vi sku te Maatensfest,
a saat ham Baagstykk i hans Vest
og vend ham hans Trawalli-Frak -
nu faar en saa si Tak!
Jow, Kaalfolk er nø gremme nøj...

Nu vil a hen og lær aa væw;
for her ka en sgu gaa og skræw
og aalle kry f en Krumm teframm,
men løw si Daw teskamm.

*
- 79

Læd saa di anner ha dje Spel,
a ska wal gaa og skjøtt mæ sjel,
og ta de Spark, som der ka blyw,
men læ æ Gywtten dryw.
For Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø sølle, simpels Rimpelstøj!

17/3 1912.

A GLEMMER Æ AALLE I MI DAW -

OG det war den Tid, da vi aaltid war tow,
- a glemmer æ aalle i mi Daw! -
A tjent jo te Vistis her vejsten æ Brow,
og do kam te æ Gord og task te Traw.

Do ga mæ en Gimmer og hjalp mæ aa tow'n,
a glemmer æ aalle i mi Daw -
og hwer Gaang a sto og gjord Brind te æ Own,
do kamm saa still og drow i mi Saw.

En Daa vi war jenne, do to om mi Håand,
a glemmer æ aalle i mi Daw! -
A so der saa nywle og wand a' mi Gâan,
imen do strøg mi Kinder med di Kaw.

Do tal om en Hjemmen herud baag æ Kjar,
a glemmer æ aalle i mi Daw! -
en Rues sku vi ha wos lidt vejsten æ Dar
og Løg og Lavindler i wor Hav.

*
- 80

Æ Log sku vær maaled, æ Hus vild do kalk,
a glemmer æ aalle i mi Daw! -

en nybærend Kwi vild do gi mæ aa malk,
- "for der bløw wal en Busk for hind aa gnaw."

- - Saa bløw der Forandring, de kamm med di Pas,
a glemmer æ aalle i mi Daw! -
baagved dje Kanowner di ga dæ di Plads
og sind - i jen af Krigens manne Graw!

En Blaan to dæ fræ mæ, en Kul røw dæ hen -
a glemmer æ aalle i mi Daw! -
for det aa ha mistet sin kjereste Ven,
det løwter ett det længste Lyw i Law!

10/5 1912.

RÆBILD-KANTATE. DEN KJÆRE BRUNE HEDE.

Du kjære brune Hede,
du er mit Barndoms Æventyr,
der havde Hjejlen Rede,
der sprang saa muntre Dyr,
der hørtes Hyrdens Aftensang
til milefjerne Klokkers Klang,
mens Hederugens Vipper
saa tungt mod Høsten hang.

Du kjære brune Hede
med Lokkeleg og Gyvelguld,
med Pors og Revlingbede
og tusind Lærkers Kuld,

*
- 81

med Ulvefod, som Knøsen slaar
i gyldne Slyng om Pigens Haar,
naar de ved Hedebacken
i Fællig vasker Faar.

Du kjære brune Hede,
som bar min Borndoms Lykkeslot,
hvorhen min Fod vil lede
mig, naar mit Haar er graat,
omstridte Plet af Danmarks Land -
til dig kom hjem fra Verdens Rand
og standsed mindebøjet
saa mangan mødig Mand.

Ja, kjære brune Hede,
som revses haardt af Mand og Blæst,
jeg kommer for at frede
en fattig Minderest.
Du gjør mit Land saa sært og rigt,
du aander paa dets Kunst og Digt,
at værne om din Skjønhed
maa være Danskens Pligt.

MORGEN.

MORGENENS vældige Sol,
løft kun din Kugle med Funklen blandt Banker i Østen!
Gjøgen bag Lyngstakke gol,
tusinde sangkjære Lærker faar Jubel i Røsten.
Brokken gaar krum i sin Grav,
Taagen i Drift mod sit Hav,
Trækfuglesværme bag Højene larmer mod Høsten.

Bankerne drømmer i Dis,
Gravhøjens Skygge sig ræd under Lyngskrænten fjæler.
Edderkopspind i hvert Ris.
Lysende Verd'ner af Ild i hver Dugdraabe dvæler.
Nu er det Dagværkets Stund,
Skytten gaar ud med sin Hund.
Hellige Time, da Himlen paa Jorden nedknæler!

82

AFTEN.

STILLE, Hjærte, Sol gaar ned,
Sol gaar ned paa Heden,
Dyr gaar hjem fra Dagens Béd,
Storken staar i Reden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Tavshed over Hedesti
og langs Veje krumme.
En forsinket Humlebi
ene høres brumme.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Viben slaar et enligt Slag
over Mosedammen,
før den under Frytlens Tag
folder Vingen sammen.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Fjerne Ruder østerpaa
blusser op i Gløden,
Hededamme bittesmaa
spejler Aftenrøden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned!

FREDLYSNING.

DEN Muldvarp han graver i Morr og i Muld,
er nødig sin Roden foruden,
selv Roser og Liljer han kaster omkuld,
han sparer skam ikke paa Snuden!
O, Danmark, hver Blomst i dit duftende Bed,
saa ilde den vilde vist komme af Sted,
om Muldvarpens Slægt skulde raade !

83

Vel priser vi Stræbet til Slægternes Gavn
paa Jorderne fede som magre,
naar, Danmark, du skriver med Solguld dit Navn,
i Rugens langtbølgende Agre.
Men ej tør vi maale vort Fædreland
ved kun, hvad det yder i Skjæppe og Spand
og kaster i Krybben for Kvæget.

Saa fattig' blev, Danmark, vel ej dine Kaar,
saa lidt gav ej Rugen i Trave,
at ej du har Raad til en Blomst i dit Haar,
en Lyngkrans til Fædrenes Grave.
Lad ingen mod Blomsten da vække din Harm,
thi Rugen skal nære vor Styrke, vor Arm,
men Blomsten skal nære vort Hjærte.

Og Heden histude skal ingen forsmaa,
som sidder bag Bøg eller Linde;
dens Ranker er lave, dens Hytter er graa,
men hvor disse Ranker kan binde!
Ja, tusinde Længsler fra Præriens Land
gaar hjem mod dens Lyng og dens fattige Sand,
naar Solen i Majshavet synker.

Her har vi da ridset i Lyngen vor Plan,
og her har vi givet Exemplet:
Et Alter staar rejst for den jagede Pan,
Naturen har hvælvvet ham Templet.
Her mødes det skilte paa Barndommens Grund
med Himlen til Hvælving og Heden til Bund,
mens Mindet i Dugfaldet hvisker.

16/3 1912.

84

EN BETLE HAAR.

HER sejjer a, en betle Haar" -
haa - haah!
og smumrer gued Turnipsblaad
haa - haah!
Æ Suel skjarer i mi Yw,
a er saa glaad, som Haar ka blyw,
haa - *haah!*
Haahaahaa - *haahaa* - *haah!*

Her vil a sætt mæ te imaar -
haa - haah!

or her er Fred og ingen Faar
haa - haah!
Ih hwa, nu klør mi venster Ør;
ih, skuld en faa nø ild aa spør!
aa - haah -
aahaahaa -haahaa - haah!

Dér lister Lås saa laangs æ Laad -
haa - *haah!*
og paa hans Nakk han haar en Spaad
aa - haah!
- - - Der skydes? Her! Aae Jess og Jøss!
saa war den Spaad en rædle Bøss!
aa - haah!
aahaahaa - haahaa - haah!

Og laangs den vejstest Turnipsraad -
aa - haah -
nøj springer paa en Mynd si Maad
aa - haah!
Aae, bette Bjen, nu op og rend,
som om det gjaldt jer Verdens End -
aa - haa -
aahaahaa - *haahaa* - haah!"

*
- 85

Saa spænd, og sprang den usle Haar
aa - haah!
saa beggi Ører laa sæ flaad
aa - haah!
For hwer en Spring, en Drip der drap,
for hwem ka løf med Hawl omkap ?
Aahaah!
aahaahaa -*haahaa* - haah!

Det war i'æ Sid en haaj si Skaad
aa - haah!
og det kund ingen Renden klaar,
aa - haah!
Med jet saa flid en om og død,
saa holdt æ endle op aa blød
aahaah -
aahaahaa - *haahaa* - haah!

Æ Fowl bløw ved aa syng saa glaad
haa - haah!
æ Vind den spøjt mell Turnipsblaad
haa - haah!
og men æ Haar laa der og død
æ Suel den strøg si laange Ør:
"aa - haah!
aahaa - aahaa - aah - haah!"

19/4 1912.

SANG TIL DEMOKRATIET.

Op med nye Kampsignaler!
Det er Raabet ungt og barsk;
vi er Fremtid, vi befaler,
vi vil se vort Samfund karsk.
Ja, den Ungdom, som befaler,
den vil se sit Samfund karsk!
Skaad, Skade.

86 Ingen Leg med Idealer,
bort med hvert et plumpt Bedrag;
vi vil nye Kampsignaler
for at holde Dommedag;
ja, med nye Kampsignaler
Løgnen faar sin Dommedag!

Væk med mugne Fæstningsplaner,
Frugt af Fortids Hjærnespind.
Krigspostyrets hovne Haner
galed aldrig Dugning ind,
nej, Kanonens sorte Haner
galed Død og Skumring ind.
Bort med alt, der Lyset raner
og gjør Kinden syg og graa.
Vandrer én paa Frafalds Baner,
ham skal Hævnens Lynild slaa;
vandrer *du* paa Frafalds Baner,
Hævnens Lynild skal dig naa!

Hør, hvor Haabets Morgenlærke
synger over Gry og Græs
og gjør alle Ønsker stærke
rundt om Gaard og Husmandshæs,
ja, gjør Mod og Viljer stærke
bag om sunken Hus og Hæs.
Hver en sodet Svend i Staden
ta'r nu Søndagsblusen paa;
han vil med, vil ud paa Gaden
for bag Fanens Fold at gaa.
Kjække Svende, ud paa Gaden,
alle bør i Rækken staa!

Tag det Blylaag fra vor Skulder,
giv os helt til Fredens Dont;
ned med Krigens Krudt og Bulder!
Fred gjør godt, men Krig kun ondt.
Krigens Blylaag af vor Skulder,
da ihjelslaas meget ondt!
87 Under bedre Kampsignaler
styrkes da vor Samfundstro,
til omsider Sejren daler
over Flidens Arbejdsbo,
ja, til Lykkens muntre Svaler
daler over Fredens Bo!

5/7 1912.

SVAMPEJAGT.

NAAR Skovmosset drikker den høstmilde Regn,
mens krogrygget Bonden hjemkjører,
og Kvierne staar bag de piggede Hegn
med Dryp i de hængende Ører,
da stiger af Kilden, hvor Hindene gaar,
en Nymfe og planter - den første i Aar -
en æggegul lys Cantharelle.

Og stiger saa Solen bag toppede Hæs,
mens Markmusen Dugdraaber slikker,
jeg skridter saa langt over regnslaget Græs,
langs Faldet med Havre og Vikker;
og segner end Som'ren for Leernes Staal,
med Latter September skal fylde min Skaal
med kridhvite Eng-Champignoner.

Der vandrer to elskte ad Lønligheds Sti,
hun trykker *ham* Hatten om Panden,
han slynger om *hende* den Arm, som er fri,
mens Kurven han har paa den anden.
Aa se, hvor hun bøjer sig lændefin, slank,
og pludrer og plukker, til Kurv og til Hank
staar skjult under brune Boletus.

88

Lad andre kun jage med Bøsse og Hund
og skyde til Høns og til Hare,
jeg vandrer fortryllet langs Fjordvigens Rund
blandt *Svampenes* farvede Skare;
den "Jagen" forsimpler ej Sind eller Aand,
den giver mig *Muld* men ej *Blod* paa min Haand
og Hjærte for alt - indtil Krybet.

Ja du, som maa slide de støvede Sten
og slaa dig til Taals med Kontoret,
søg ud for at rette de sovende Ben,
hvor Skovbunden dækker dig Bordet!
Thi aldrig er Danmark saa daarende skøn,
som naar bag den bærfyldte rødrende Røn
den Ridderhat blaaner i Duggen.

10/8 1912.

TIL EN MØLLERDATTER.

HVOR Kværnen dunirer i den dybe Dal,
og Sigtemelet Stænk paa Kinden sætter,
der gaar *du* trygt i Barnets Mindesal,
om ogsaa Himlens Vejrs en Møntørv letter.

Saa fik vi hver en Plet, der drog os nær
og tog vor Tanke under Pilgrimsfærden,
hvor Hjemmets Skræpper blev os mere kjær
end al den Bøgeskov, vi fandt i Verden.

17/8 1912.

TIL PETER SABRO.

Du valgte den herligste Gjerning,
som Solen har skinnet paa:
at tale og virke til Værning
for alle de svage og smaa.

89

Din Stemme har runget og ræddet
saa mangen ugudelig Skarn,
lagt Ømhedens Pude tilrette
for mangt et hjælpeløst Barn.

Derfor skal du nævnes i Norden
med Tak af hvert Barn der blev Mor,
naar selv du forlængst er i Jorden,
hvor Dickens vil kalde dig Bror.

11/10 1912.

ZACHÆUS.

DET var sig Zachæus fra Jericho,
han var en Tolder for Gud,
Tariffen lod ham kun sjældnen Ro,
men nøje han gransked dens Bud.

Han toldede Dild og Duda-im,
han smagte paa Vin og Sucat,
han vejede Myrrha fra Rephaim
og Nardus fra Ararat.

Med Varer Kameler drog til og fra
Zachæus i Boden trang;
Ægypten, Arabien, Asia
som Duft i hans Kjortel hang.

Og Karavanernes lange Træk,
som fjernt over Ørkner kom,
som vadede Jordan og Kedrons Bæk,
de standsede her bag hans Bom.

- Der var paa Zachæus et saarbart Sted :
Han havde saa stakkede Ben,
og krumme var de desudened,
det voldte den Tolder Mén.

90

Naar mangen en langbenet Hejre lo
i Jerichos glade Stad,

han maatte staa der i lave Sko
og spørge sin Kone: "Af hvad?"

Drog Folket sammen i Klump og Klunt
paa Torvet til Sabbatfest,
de kunde nedrage *hans* Horisont
med bare en Ryg af en Præst.

- En Solskinsdag, da om Jerichos Mur
de kløftede Falke fløj,
og Jordan gik fjern med sin vante Dur,
da hørtes fra Gaderne Støj.

Sandalerne klappede mod Torvenes Sten
og gjalded fra Taarnportens Rum,
en Larmen af Oxe- og Menneskeben,
der gjorde Vandraaberen stum.

Zachæus, der efter alt nyt var vild,
som altid den lavbente Slægt,
han tabte af Haanden den duftende Dild
og sprang baade Disk og Vægt.

Paa Tærsklen han stod i et eneste Sæt,
hvad var ham nu Salg eller Kjøb!
"Profeten, Profeten fra Nazareth!"
de raabte derude og løb.

Zachæus efter de andre sprang
paa krumme og korte Ben,
han løb, saa Sveden i Brynet hang,
og Gnister sprang op af Sten.

Hans løste Bælte svang ud og ind
og smælded mod Mur og Løv,
hans Kjortel rejste en Hvirvelvind,
som slæbte med Vejens Støv.

91

Snart vandt han da udenfor Stadens Mur,
hvor Slettens sitrende Luft
- med støvede Palmer i blaa Kontur -
var krydret af Balsamduft.

Derinde hvor Jublen til Himlen naar
som Søjler fra Folkets Strøm,
der er det, i Lys og Glans han gaar,
hans Dages og Nætters Drøm.

- Til Tolderens lille hvidkalkede Hus
kom Rygtet med Løst og Fast,
mens Kjøbmanden tømte det bugede Krus,
og Oxerne skiftede Last.

Og mangt et Sagn til *Profetens* Lov
om Visdommen underbar
var ført over Ørkner paa Æslets Hov
eller Puklen af Dromedar.

Zachæus havde det mindste hørt
og gjemt det i trofast Hu
og havde sin Griffel bag Øret ført
og spurgt om mere endnu.

- I Dag kom Profeten til Jericho,
i Dag vandt Drømmene Magt;
aa, maatte han mætte sit Syn, sin Tro,

og kysse en Flig af hans Dragt!

Men Hoben spærred til hver en Kant,
hans strakte Taa var for kort;
han rev og sled, og hans Taarer randt,
men altid stødtes han bort.

Da saa han ved Vejen et Morbærtræ
med alle Grene i Blost;
der klatred han op med rystende Knæ
og holdt med Møje sin Post.

92

Skjønt Solen skolded, og Hvepsen bed,
og Grenen var knudret og raa,
skjønt Sokken sank ham om Læggen ned,
han tyktes sig ovenpaa.

Det Menneskehav, som dernede brød -
her kunde han peje dets Bund,
se Grenenes Viften i Solens Glød,
se ind i hver jublende Mund.

Alt andet hans Øje jog rask forbi
og søgte mod Centret frem;
der vandred en Skare, otte à ti,
hvem var nu Profeten af dem?

Han havde vel tænkt sig en Drot til Hest
med Sværd og forgyldene Spir,
Cymbalers Klang og Trompeters Blæst
og Krone af Guld fra Ophir.

Her stod nu en solbrændt Klynge af Mænd
- Kuløren kraftig og frisk -
og Dragten, som slubred om Ankel og Lænd,
var plettet af Tjære og Fisk.

Der kom jo Profeten, der vandred han frem
midt gjennem det Folkehav:
I Haanden en Stav, om Livet en Rem,
paa Skuldren bar han en Sav.

Han syntes saa aandig, saa drømmerig
mod Fiskernes tjærede Flok,
og Vinden løfted hans Kjortelflig,
og Solen kysset hans Lok.

Og nærmere Træet Profeten gled,
da tabte Zachæus sin Sko;
de hvideste Blostre dryssede ned,
men Jesus saa op og lo.

93

"Kom ned Zachæus, kom ned til mig,
thi som mine Øjne ser,
vi skal nu begge den samme Vej
for aldrig at skilles mer!"

Ned sank Zachæus. I Lykkerus
med Jesus han hjemad drog,
og Lys der tændtes i Tolderens Hus,
som mer end en Sekel vog.

Efteraar 1912.

VRØD-I-VRONT OG MARI STONT.

DER so en Mand paa Vinkel Vratt,
de kaldt ham Vrød-i-Vront,
han to te Kwind en Hjäj fræ Bjatt,
og det war Mari Stont.
"Vrød-i-Vront og Mari Stont"
bløw te Sej æ Herred rundt;
de war gjaen glaad ved lidt,
og møj de nowed ett.

Aa wank af Stej just for det samm
war snaar dje jennest Lyst,
og nær den bette Lærki kam,
de høt hind aaltid føst;
grev de da hinaân og sprang
Stonthuesdans te Lærkisang,
lejt og spøjt med Tor i Yw
som Lamm paa gammel Hyw.

*
- 94

Og hun plot Krusbær i æ Hied
og Trønbær i æ Mues,
og han to Ol saa tykk og fied
og band'em i hans Hues.
Vrød-i-Vront og Mari Stont
de haaj mir end jawen tront,
de skuld bind wor Muer en Lim
og hwer en Krikk en Grim.

Og han kund hegs dæ Kal i Kow
og vis med Woll for Wand,
og hun kund spo, hvor Mett skuld bow,
og hwem hun fæk te Mand.
Han en Dram og hun en Skro,
strax laa de en Skorsten po;
Mænd og Skorstjenn strøj de mej
paa gywtglaad Piggers Vej.

Og han kund si det særest nøj,
som anner ett vidst aa,
som Worr for Død og Bjærgmands-tøj
mell Minnestid og Daa.
- - Æ Ellpig fræ Flæskidam -
maatt æ Dæwl hind annamm
hun haaj rejen paa hans Nakk
fræ Bæs te Kistelbakk.

Hwor der bløw spelt og raaft: Godtôr!
der war di i dje Es,
og kam de stumlend te en Gord,
saa bløw der sgi Kommes!
Saa begynd æ Knæjt aa vals,
saa begynd æ Hund aa hals,
Vrød-i-Vront og Mari Stont
haaj Gled, saa det ku bundt.

*
- 95

Men nu er *Swot jo* Lywkulør,
Maløwt er *nu* di Dram.
Aa ta Pati for godt Humør
det regnes *nu* for Skam.
Vrød-i-Vront og Mari Stont
med dje Klud og med dje Klont -
Gud ha Lov, de wal er død!
Hwor skuld *de* faa dje Fød?

Vinteren 1913.

BØRN FRA GYDEN.

JEG er vel kun en lille Pige
men faar jeg Mad og bliver stor
og faar jeg Sorgen til at vige,
saa skal jeg rigtig hjælpe Mor;
faar vi saa begge to en Kjole,
og jeg lidt bedre Sko til Skole,
saa har jeg ingen Ønsker fler,
naar Mor blot ikke græder mer."

"Og jeg er én af de smaa Dreng,
som gjerne vilde gjøre Gavn,
men som har sultet altfor længe
i dette rige Kjøbenhavn,
men fik engang jeg nok at spise
saa sang jeg vist en anden Vise,
blev Hosten kvit, som nu jeg har,
og skulderbred og stærk som Far."

Saa er vi Børn fra Kvist og Kjælder
- ak, tusind vil kun halvt forslaa! -
for hvem det Liv og Helse gjælder
at kunne ud til Solen naa.
Det er saa tungt paa kolde Stene
som Barn at gaa forknyt og ene,
at vide Dagen er saa nær,
mens Mørket altid ruger her.

* 96

Nu kredser Fugl om Danmarks Strande,
kun Vingens *Skygge* kjendes her -
der lyder Sang fra Skovens Rande
og Kuk fra lave Elmetrær;
men vi med Barnets Sind og Længsler
- hvi spærres vi i disse Fængsler?
Skal alt faa Blomst og gro igjen,
og ikkun *Barnet* visne hen?

Nej hjælp os til, før mat vi segne,
at faa vort Skud i Solen op,
hjælp paa det *sunde* Hjærtets Vegne,
før Ormen huler ud vor Knop.
Kanske det Barn, som Lykken vrager,
skal bære Sten af Danmarks Ager,
naar Kløgt og Flid hos *hjulpen* Mand

har hædret Barnets Fædreland.

30/3 1913.

SÆDEMAND.

EN Bonde med sin Sædekurv -
det er for mig et Højtidsyn!
Naar Haren løb saa tung og trind,
og Løvet frynsed Skovens Bryn,
da skred han fra sin Ladeport
med Kurven paa sin venstre Lænd
didud, hvor Marken venter tavs
med voxen Daad til voxne Mænd.

Med Haanden i den gule Sæd
og Brystet frit mod Vinden op
hans Syn omspænder varmt den Jord,
hvor Harven gaar til Hyp og Hop.
I næste Nu hans tunge Sko
vil stempe Mulden dybt og fast,
mens Sæden spredes for hans Fod
i lange runde Nævekast.

97

Og Kurven knirker mod hans Lænd,
og Kjærner gule, Kjærner graa
de borer i den varme Muld,
og Solen dynger Guld derpaa.
Og Lærker synger, Græsset gror,
og Bier gaar i Blomsterdans,
og hvad paa Valborgdag blev saaet,
skal staa i Flor omkring Sankt Hans.

Det gror, vort kjære danske Brød,
det gror i Sol, det gror i Sang,
det gror i Arbejdsdagens Stræb
som under stille Kirkegang.
Det gror, det gror - i Majnatsregn,
det gror i Dug ved Solhverslag,
naar Havrens Toppe ringler fint
til fjerne Klokkers Bedeslag.

O, Bonde med din Sædekurv
og i din grove Arbejdsdragt,
du tykkes mig i denne Stund
med selve Evighed i Pagt.
Imens du som en Offerpræst
henskrider tavs og alvorsfuld,
du signer med din højre Haand
den sorte grødesvangre Muld.

Tak, Bonde, med din Sædekurv!
Lad Landet grønnes i dit Spor,
saa vi med Stolthed Aar for Aar
tør pege paa den danske Jord.
Saa længe *du* i Furen gaar,

saa længe *du* har Arbejd kjær,
skal Danmark lægge Fold til Fold
i Sol og Storm og Bygevejr.

10/5 1913.

98

UNG VISE.

ALLE mine Længsler de smyger sig om dig -
diddeli, om dig! *duddeli*, om dig!
Bare en af dine nu gik den halve Vej -
diddelu og *diddeli* - til mig!

Alle Havens Blomster de dufter kun om dig,
diddeli - om dig! *duddeli* - om dig!
Rose og Reseda og Lind og Volverlej -
diddelu og *diddeli* - om dig!

Pløjer jeg min Ager, da synger jeg om dig -
diddeli - om dig! *duddeli* - om dig!
Lærken over Ploven med Sangen hjælper mig,
diddelu og *diddeli* - om dig!

Biers Nyn og Sødme - *alt* minder mig om dig!
diddeli - om dig! *duddeli* - om dig!
Al min Gjerning bliver ved dig en Blomsterleg,
diddelu og *diddeli* - om dig!

Sidder jeg i Kirken, jeg titter hen til dig,
titterli - til dig! - *tutterli* - til dig!
derfra op til Altret, hvor du vil staa med mig -
diddelu og *diddeli* - med *mig*!

19/8 1913.

GAMMEL JEHANNES HANS NØJESVIS.

Æ Klokk haar slan æ Or er gan -
en nøj vil rist si Ving,
den haar en gylden Kied te somm,
en Sel te flir dje Bring.
Æ Kokk ka gaal dje Kraaser krumm,
men ingen ved, hwad Or de'el komm.
Aa-e-ja!
Hwem der en jenle Kik maatt ha!

Men render end *di* Klokk i Sto,
Worherr haar jen, der gor!
Den sædr æ Tid, nær aalt ska gro,
og toler ett, det stor.
Aak, fæk a søen en Nøjesgaw,
da vild a gled mæ aall mi Daw.
Aa-e-ja!
A for den Ot, som a ska ha!

Men helsen er der faa tefreds
ved denne Verdens Burd,
far de faar *min* og anner djes
rajt grundig o æ Jurd.
Men kund enhwer bestemm æ sjel,
da skuld I baare si en Spel
- aa-e-ja!
hwad Nøjesgaw enhwer vild ta!

Mi Nobo Trowls han vild nu drikk
fræ Maan te Awtensend,
saa du kund po hans Øwn prikk,
imen æ Glajs han vend;
en Kuen, der villig bor for Burd,
en Bimpel som en Oxehued
aa-e-ja -
det war den Gav te Trowls vild ha.

Wor Slagter han haaj ett imud,
te Folk vil *rigtig* fraas,
te vi gik forlænds te æ Burd
for ret aa fyld wor Kraas;
det war hans Handl aa si opo,
te stue Swyn de od dem smo,
aa-e-ja -
det Syn han lig ku lid aa ha!

*
- 100

En Skræjers Nol haar gued Kor,
hwor "Hold-ijen" er henn;
en pyntsyk Kwind i hwer en Gord,
en Flok af skjødløs Swenn,
en nøj Slaws Mued hver Maanedsdæ
- da er æ føst, wor Skræjer er glaa;
aa-e-ja; -
æ Regning - den fôr *do* og *a!*

Wor Smed han blæser uden Row
og ønsker uden Len,
te aall wor Plag maatt smid dje Skow
og komm te ham ijen;
og kyrer do di Plow i Gras -
da ved a jen, det er tepas -
aa-e-ja!
tho grassed Plov si Smed maa ha!

Wor Tækkimand, der fæk æ ild,
om ingen gjord ved Hus,
a tinker wal, han gjan vild,
te Kjørmes Knud ku bus,
saa hwer en Tot af Taag maatt flyw
og fust si Vej fræ Skaw te Skyw -
aa-e-ja!
det vild den Træjring gjaen ha!

Wor Snejker ber om Low aa law
en Kist aa putt dæ i,

der aalle jen Stej skuld dæ skaw
men blyw jawn laang og vi;
en søen jenle bette Hyr
nu men æ Row det er saa dyr -
aa-e-ja,
den vild wor Snejker gjaen ha!

*
- 101

Wor Krormand vinker i hans Dar,
han gir saa nødde Slip,
saalæng di Paang er nueting ward
og du ka syk en Drip.
Men drik di *sidste* Øg af Staald -
da faar du snaar hans: "Guj i Wold!"
aa-e-ja -
det jennest Gued di Krormand ga!

Wor Prokuraater plot mæ nær,
det gik lig ad æ Skind;
men læ ham mød med den Salær,
nær *sidst* Instans gaar ind.
Da kund en moski fo si Peng,
men *da* 'r æ bløwn søen *lowle* læng -
aa-e-ja
da vild a nødde *hans* Plads ta!

Wor Degn han synger faale falsk
i Amen ved æ End.
Han slaar æ Knæjt, og han slaar dwalsk,
det maa di Pej'r bekjend;
men gi hans Kuen te Ywl en Aånd,
saa spaarer han det kje-re Baån!
Aa-e-ja I
men åandløs Bøen *braa* Haak maa ha!

Wor Præst han viger ett en Tomm
fræ Trowens san-de Urd.
Vi Syndre maa putt i hans Lomm,
og den er jawnhen stur.
Men nok aa gywt og nok aa døef,
saa fild der Hawr i æ Præjst hans Krøef,
aa-e-ha!
en Gjewt den Præjstlomm da ka ta!

*
- 102

Den Krigskaal, der er no paa Mued,
han er en Landeplaw;
hwad der skuld komm woss aall tegued
ka *han* guff i hans Maw,
og Sor og Hordhid, Blod og Kri
han vild, æ Land sku dejgnes i.
Aa-e-ha!
Det bløw en stywle Dram aa ta!

Nej, a vil ønsk jer *Lykk* og *Fred*,
saalæng enhwer ska løw,
saa ingen gjør den naaen Fortræd,
hwad ondt han end maa døw;
te Byg mott bær og Row mott grow,
og hwer mott malk si egen Kow,
aa-e-ja -
for søn en Lykk wor Lyw vi ga!

HANS KAARSBERG.

DER red en Rytter over Steppen hvast;
saa muntert hoppede hans Huekvast.

Der sad en Doktor i et Vennelag,
og ingen hørte Hanen varsle Dag
for Ordets Fest, for Viddets Latterbrag.

Hvor denne Digter-Doktor tager Sæde,
der hopper Bægrene af Fryd og Glæde.

Et mandigt Hjærte og en følsom Aand,
Kirurg og Jæger - samme sikre Haand!

103

Og *skal* den vilde Hare *skydes* tam,
i Guds Navn, Venner, lad det ske ved ham!
Han vil ej skjænde Skovens Tempelro
ved plumpe Skud mod Hjortens unge Ko.
Han kjender Brokkens Hus og *Vildtets* Veje,
men sænker Bøssen for at se *det lege*.

Paa Fantasiens høje Ørkenridt
- hvor skued han fra Sadlen milevidt!
Vi har Poeter nok i emsig Dont,
men faa med denne Digtters Horisont.

Den Nattergal har lidet rørt hans Sind
saalidt som "Poppedreng" paa sukret Pind,
og endnu har han holdt sig i at daane,
selv om i Sorø Sø han saa en Maane.

Dog bølger stærke Sange i hans Sjæl,
og Rytmen gjorde ofte rap hans Hæl.
Det stærke Blik, der kunde haane vildt,
det har jeg set bag Brillerne saa mildt,
naar Poesiens glade Glimmertraade
blev snoet til Streng ved høje Guders Naade!

24/1 1914.

LANDARBEJDER-SANG.

SAA langt jeg stirrer i Danmark ud,
jeg skuer vist tusinde Hytter;
de skaller i Frost, og de drypper i Slud,
i Blikstille staar de og lytter;
og Vinden hvisker ved Gavlens Straa,
mens Solen gaar mægtig af Havet.

Pas, Danmark, vel paa de Hytter graa,
dér ligger din Skjæbne begravet.

104

Vi skatted for længe til Pragt og Prunk
bag klingende Titler og Navne;
hvor een kan føre sig stolt og strunk,
maa hundrede sukke og savne.
Men Folkets Lykke var sjældent dér,
hvor Falke om Duerne rives,
langt oftere hist paa lave Kjær,
hvor Byggen ved Midsommer trives.

Naar Danmark ligger i lyse Tavl
saa kjært mellem Bøg og Linde,
mon ej hin Mand bag den skjæve Gavl
har virket det - han og hans Kvinde?
Mon ej med Troskab i Savn og Flid
I brugte Ploven og Hakken?
Hvorfor faar I da en ussel Hvid,
mens andre ta'r Lønner og Takken.

Hvor Greven stænger sit Vangeled
for andre end Hjort og Hare,
mens Slideren dyrker sit magre Bed -
dér synes mig Landet i Fare.
Men I, hvis Arv blev den stærke Krop,
de hærdede Muskler og Arme,
stem Ryggen mod og skub Leddet op,
og kun et Par Grever vil larme!

Men skal I vinde jer Ret en Dag,
I faar den vist ej som Gave,
først efter mange og drøje Slag
mod Fejghed, ja Kolber og Stave.
Men gaar til Kamp det for Barn og Hjem,
og skulde for Alvor det gjælde,
se ikke skræmte fra Døren frem,
som Hønen ser op fra sin Nælde.

105

Den Kamp, I rejste for Hyttens Kaar,
den fører I helt for os alle.
Skal Lykken trives i Danmarks Gaard,
maa Fordommens Stenmure falde!
Lad Hjorten knejse bag Pigtraadsnet,
lad Lehnsjordsfasanen sig svinge -
men Manden har dog en større Ret,
og Retfærd en videre Vinge.

14/5 1914.

LILLE EDITH.

DET var i den Time, hvor Ax og Rør
sig sænker mod Aftenrød:

et legende Barn kom til min Dør
saa tindrende glad og sød.

Og Lokkernes Ynde saa fyldigsort
nedringled paa Axlen frit,
og Blikket, saa kandisbrunt og stort,
omsvævede skjælmsk og blidt.

Hun smuttede ind og ud igjen,
som Straalen gennem et Glar,
imens en vimrende Hundehvalp
hun løftede op og bar.

Hun legede ned ad min Trappesten
med Blomster og Hund og alt;
hun legede under den Rosengren
paa trinde, fjedrende Barneben.
Da midt under Legen hun faldt!

Hvorledes? hun rejser sig ikke op!
Hun løfter ej Haanden mer;
det sprælske Knæ og den lille Krop
nu ligger saa tungt som Ler.

106

- Du elskede lille Edith-Sjæl,
som vied til Sorg mit Hus,
end staar der Spor af din Barnehæl
herudenfor i mit Grus.

Du lille Straale fra Livets Vaar,
hvi havde du al den Hast?
- En Straale kommer, en Straale gaar,
og ingen kan holde den fast.

Du gled tilbage mod Dybets Favn
til Solen, der sendte dig ud.
De *Vise* strides om Solens Navn,
de *Grædende* kalder den: *Gud*.

6/8 1914.

BRYLLUP.

Du var ung, du var frisk som den vaarfødte Blæst,
naar den stryger langs pløjede Kjær,
du var smidig i Kast, og en Yngling i Spring,
og din Latter laa rede og nær.

Og du fór paa dit Hjul langs de stenslagne Spor,
mere rapt end den spejdende Ravn,
og du skrev os en Saga om Sejghed og Mod,
mens Udholdenhed kroned dit Navn.

Du tog Bøssen fra Knag, blev en Jæger med Lyst,
stolpred hjem under Fuldmaanens Skjær,
mens i Natten du lytted til Regnspovens Fløjt
højt til Vejrs over Barndommens Kjær.

Da jeg traf dig som Mand, da jeg vandt dig som Ven,
og dit Venskab blev uden en Sprag,
intet Falsk i dit Blik, ingen Svig i din Mund
ingen Rømning fra Ord eller Sag.

107

Se, da gled der en Sky for din høstblanke Sol,
stænked Fugt paa din rustfrie Sjæl,
og jeg selv blev saa tavs ved at se, hvad jeg saa,
at en Orm havde stunget din Hæl.

Men nu stiger der Dugning for Vindvet paany,
alle Skyggerne gled deres Vej,
hør Forjættelsens Klokker de ringer mod Sky,
og de Klokker de ringer for dig!

Thi en Kvinde har listet sin Arm under din,
du har vundet den yndigste Ven,
hun vil smykke dit Hjem med sin Ynde, sit Smil
og gi Liv til din Ungdom igjen.

Kommer Tyngselens Aand som til Tungsindets Saul,
synes Dagen dig møjsom og sort,
ryk til Arnen din Stol, tag din Hustru paa Knæ,
hun vil stryge dig Skyggerne bort.

Se det lyner af Sværd, mens I slutter jer Pagt,
der staar Angst af den bævende Jord.
Men om Verdner end brænder, skal Elskov ej dø,
se, dens Blomst staar i Asken og gror!

23/9 1914.

SØLVBRILLUP.

FEMOGTYV' Aar
de gi'r mange Slags Kaar,
de gi'r Jubel og Sorg, alt som Huen den staar.
Femogtyv' Aar
gi'r den Smule, vi naar,
giver Godtvejr og graat Vejr og Høst efter Vaar.

108

Femogtyv' Aar
de gi'r Føl, de gi'r Faar,
de gi'r tusinde Ting., som en Bonde attraar.
Femogtyv' Aar
gi'r en Mage og Maar,
giver Børn i din Stue og Liv i din Gaard.

Femogtyv' Aar
giver Sølv i dit Haar,
ogsaa Sølv i din Pung, om dig Lykken bistaar.
Femogtyv' Aar
giver Skrammer og Skaar,
giver let Sind og træt Sind, mens Skyerne gaar.

Femogtyv' Aar
gi'r den Lykke, du faar,
gi'r dig Pligtslid og Gigtslid i Lænder og Laar.
Femogtyv' Aar
gi'r en Mand i hans Gaard,
gi'r dig Præg, som du bærer, til Doms klokken slaar.

Femogtyv' Aar!
Om I sleger hæ' slaar,
kom I bare *igjen*, om med Hæder I gaar.
Femogtyv' Aar!
Kom med Sødme som Saar,
vi skal vandre jer ud, om vi stumler hæ' staar!

9/10 1914.

VED SUSAAEN.

DET var ved Susaaens Vande,
du tripped saa ung og sund,
med Aftenens Guld paa din Pande
og Kyssets Dug paa din Mund.

109

Der var i de danske Skove
ej Rønnebær mere rød
end dine Læber var røde
hin Aften mod Nedgangens Glød.

Det var ved Susaaens Vande,
jeg husker ej Sted eller Stund,
kun Lysets Leg paa din Pande
og Kyssets Dug paa din Mund.

18/10 1914.

GODT MOD!

DEN skjælmske Gjøg, som ler paa Danmarks Vang
han kukker helst til den, som først er ude,
og Morgensolen saa jeg mangen Gang
at slænge Guld igjennem fattigst Rude.

Det Lykkesind, der frydes ved Guds Sol,
det styrker Landets Marv og Ligevægten,
det gjør selv Gaasebænk til Kongestol
og skyder Stræbepiller under Slægten.

8/11 1914.

TRE KRIGSDIGTE. MILITARISTEN TALER:

BRÆNDE skal Verden, brænde skal alt,
Slotte, Kaféer, Katedraler,
ej blot dit Forraad af Mel som af Malt,
hvad du har sparet af Sødt eller Salt,
men ogsaa de blaa Idealer!
110 Himlen histoppe, Guds Jagtrevier,
drysse den skal som brændt Papir
ned over trampede Sletter!
Siden med Krudtrøg og Mørseres Brum
atter vi fylder det tomme Rum
og Klodens bestjærnede Nætter.

6/12 1914.

DIPLOMATER.

MOSES styrede Israels Stat,
Aron var øverste Diplomat
med to gyldne Horn udi Panden.

Moses gik sig en Morgentur,
Aron tog sig en Middagslur,
men hvem der ej sov det var Fanden.

Da Aron vaagned og Moses kom hjem
dem mødte alt Folket, som dansede frem
med trukken Kniv mod hinanden.

6/12 1914.

KEJSERENS GUD.

HAN talte for Fronten til Folk og Hær;

med Jernhaand løfted han højt sit Sværd
og raabte fra Sadlen i alt sit Skrud:
"Vid, Kejserens Gud er en vældig Gud!"

Han førte de Hære mod Frankerland,
og Byer og Borge gik op i Brand.
Da trodsed en Fæstning hans Herskerbud.
Men Kejserens Gud er en vældig Gud!

111

Det lød i Stormen: "En Mørser frem!"
Da splintredes alt fra Syld til Rem.
Kun Grus var Borgen ved tredje Skud.
Jo, Kejserens Gud er en vældig Gud!

6/12 1914.

SALME. (AF "JENS LANGKNIV".)

TAG min Sjæl
naaderige Gud,
før min Marterpæl
skyder nye Skud!
Satans Vingestræk
rev min Modstand med.
Tag mig Synder væk
til din Fred!

Syndens Spe
stinger Kjød og Blod,
Taarens Anger-Ve
drypper for min Fod.
Alt hvad jeg fik kjær,
Moder, Viv og Ven -
Verdens Bygevej
bar det hen.

Slangen bed;
Smertens Skaal løb fuld,
mens i Mulm jeg stred
for en Sjæl af Guld.
Om min Kjærlighed
regnes mig til Fejl -
Herre, skjær den ned
med din Segl!

29/12 1914.

112

HER gik Træk af vilde Svaner
over denne Grund engang,
der hvor nu de høje Kraner
synger deres Kjættingsang.
Sneglehus og Muslingskal
her gav Plads for Skibes Tal.

I de høje Maanenætter
bli'r din Bølge tit saa kaad,
vildt den over Molen sætter
ned i Bark og Fiskerbaad.
Fløjten ryster Torv og Tind,
naar din Englandsbaad gaar ind.

Kjække By af Bølgens Naade,
Havet rigt og lunefuld
vipper dine Fiskerbaade,
slænger for din Port sit Guld.
Sommerkvældens Vestenvind
aander Salt paa Barnets Kind.

Havets Rytme, Flod og Ebbe,
lad den svulme i dit Blod!
Smaalighedens strøgne Skjæppe
- nej, til den er du for god!
Jydens Kløgt og Handelsaand
slaar din Haand i Verdens Haand.

Salt i Blodet, Salt paa Tungen
- ej blot Salt paa Fedtogbrød! -
Aabent Sindet, aaben Pungen -
da har Staden aldrig Nød.
Havets blanke Landevej
blinker for dit Barn og dig.

113

Naar en Dag hint Verdensbulder
stilner i en Broderfred,
naar Evropas syge Skulder
atter læmpes lindt i Led,
da gjør snart en Nytids Gry
dig til Jydens Første-By!

18/3 1915.

NIELS BRANSAGER.

SAA lyst et Sind, som her gled under,
jeg mødte kun den ene Gang;
thi du, som her i Kisten blunder,
var Folkets Barn i Tro og Trang,
og alt hvad Skjønt det Folk skal naa,
dit Ynglinghjærte nynned paa.

En Stridsmand var du blandt de kjække,
det kjendtes trindt om Sjællands Kyst;
da kom en Pil fra Dødens Snekke

og traf dig i dit unge Bryst.
Men selv paa Smertens Sygeseng
du fingred ved din Buestreng.

O, Livets Gud, som skjænker Kraften,
hvi høstet du hans Rug saa grøn
og ringed Solen ned før Aften
for denne Lysets muntre Søn?
Ubrugte Evners lyse Guld -
hvor tungt paa jer at kaste Muld!

Men naar det gror i Danmarks Ager
og gjærer varmt i Folkets Sind,
og naar paa Sejrens Dag vi flager,
hans lyse Navn gaar med os ind
- med Duft af Kløver mild og sval -
i Mindets høje Frihedssal.

114

- Kom Vaarens Vind, og stryg hans Pande,
kom, Foraarsblomst, og kys hans Mund,
før over Gravens mørke Rande
han sænkes ned i Sjællands Grund,
hvor Blomst skal spire, Haab skal gro
af Fædrejord og Ynglingtro!

2/4 1915.

JENS HANS HYWLBOR.

JENS Bruus han haaj ingen anne Vogn
end en Hywlbør,
men han war kjend øwr æ hiele Sogn
for hans Hywlbør.
Den fløjt som Ryler en Ruskregnsnæt,
den tut for Tier, den fløjt for Fjedt,
Jens hans Hywlbør,
Jens hans Hywlbør.

Jens Bruus han hint hans Ywlbrændmen hjem
po hans Hywlbør,
og det war nøj der haaj Fynd og Klem,
- spør æ Hywlbør!
Dér lo hans Wanter, dér hwilt hans Dunk,
dér gik han sjel lisse strøg og strunk
baag hans Hywlbør,
baag hans Hywlbør.

Jens Bruus han tyt sæ en holden Mand
baag hans Hywlbør,
og spyt teframm øwr en javn Tønd Land
fræ hans Hywlbør.
No haaj han Edels og Hus og Skywl,
og Brændmen nok te en kristle Ywl
po hans Hywlbør,
po hans Hywlbør.

Da Jens war landed paa Dosbjærg Bakk
med hans Hywlbör,
da drap æ Swed fra hans Haag og Nakk
i hans Hywlbör.
"Harens!" raaft Jens. "Kluk-klunk!" swor æ Dunk,
og niedad skor æ med Skump og Skunk
i hans Hywlbör,
i hans Hywlbör!

Det tyt æ Hund' war for gløj en Vals
med en Hywlbör;
der hwirilt en Kytter fræ hwer en Sals
mod hans Hywlbör.
De kløj dje Gummer mod Jens hans Bjenn,
saa no begynd sgi æ Bruus aa skjenn
med hans Hywlbör,
med hans Hywlbör.

Det peef og klawed sæ uden Ro
fræ æ Hywlbör;
det war en Jammer aa hør opo
aa en Hywlbör!
Æ Dunk den hopped i hyw Galop,
æ Bruus strat ud, men æ Hund holdt Trop
med æ Hywlbör,
med æ Hywlbör.

Med Jet begynd æ aa vrikk og wakk
i æ Hywlbör;
får Jens han nowed æ Bund aa æ Bakk,
støwt æ Hywlbör.
Æ Værk stod still, det ga ett en Mjav;
æ Dunk - den trilt ad en Mergelgrav
uden Hywlbör,
uden Hywlbör.

Jens Bruus han so paa en Knold og græd
uden Hywlbör:
"Mi Ywlbrændmen - no legger æ dér
- og mi Hywlbör -!
Mi Lyng mo bjerres i Mues og Hied;
men Dæwlen skuld da hint Brændmen mier
po en Hywlbör,
po en Hywlbör!"

14/5 1915.

SEJ M Æ, SKA VI MEJ I KRI?

SEJ mæ, ska vi mej i Kri?
Kan æ dryw wor Dar forbi?
Vi er Bønder for Worherr,
løwer derfor helst i Fred.

Fred mo te, hwor nøj ska grow,
Fred po Awer, Fred po Low;
Fred i Hus som Kongens Gord,
det er søen, en Land bestor!

Hwad de Stur fæk rejen nied
i en Ywbliks Kowtehied
kan de biel og bittesmo
krassel mej, te de blywr gro.

Vi vil *Kamp*, men aalle *Kri*.
Kamp det er der Mjenning i.
Kamp gir Kræfter, Lyw og Spel.
Kri slaar Lyw og Mand ihjel.

Der er andt, vi haar aa gjør,
ogsaa andt end ælt wor Smør:
Gjør wor Land saa skjøn og fri,
te dem bejst kund tryws deri.

*
- 117

Det mo vær wor dawle Lær:
Urets Brød mo ingen tær,
ingen Riilt paa naaen Mands Nakk,
liggud Ret i Gord og Brakk!

Hwis en Ryk bløw krum med Ær,
hwis en fæk formøj aa bær,
len en lidt, og lidt ijen;
dæ vil anner saa gi Len!

Nys wor Low bløw lig for aall,
søen en Low vil vi behold.
Krænkes den, saa slaar vi te,
saa de skal blyw legn derve!

24/7 1915.

BARN OG MOR.

VUG mig, Mor,
mens min spæde Livskim gror;
vug det Onde af min Vej,
vug det Sunde op i mig!
Vug mig, Mor,
mens mit Pust i dit sig snor.

Vug mig, Mor,
nu da Rug til Ringlen gror,
Lærkesang paa Søndenvind
smyger i din Nynnen ind.
Vug mig, Mor,
saa jeg rank som Rugen gror.

Vug mig, Mor,
ved en Bøn for det, du tror.
End vi vakler samme Vej,

siden kanske slipper jeg!
Vug mig, Mor,
mens vi begge barnligt tror!

118

Vug mig, Mor,
varsomt i mit Skjæbnespor;
vug mig til en helstøbt Mand,
glad ved Hjem og Fædreland.
Vug mig, Mor,
til at staa ved Arv og Ord!

Vug mig, Mor,
øs saa op din Trøjes Snor,
da bag Barmens Særkesøm
di'r jeg til mig Livets Strøm.
Vug mig, Mor,
mens ved dig jeg di'r mig stor.

Vug mig, Mor!
I din Aande Søvnens bor.
Naar jeg sænker Øjet i,
svæver Drømmens Gud forbi.
Vug mig, Mor!
Snart jeg følger i hans Spor.

7/8 1915.

INVALIDEN OG KRISTUS.

JEG pløjede min Ager fra Øst og til Vest,
at pløje var mig altid som en Fest -
jeg pløjed uden Ro, uden Rist,
Herre Christ,
til *Krigen* tog først mig og saa min Hest.

Min Hest, som jeg har klappet paa Mulen mangen Gang,
fordi den gik saa villig for sin Stang,
dens Bug rev de op med en Gnist,
Herre Christ,
nu ligger den som Aadsel fjernt i Vang.

119

Min Plov staar nu og ruster og synker halvt i Jord,
mens Ukrudt om Muldfjælen gror;
min Hvede, som jeg saa'de der sidst,
Herre Christ,
af den har Ravne næppe levnet Spor.

Min Hustru, min Anna, som sammen med mig stred,
fra Sol stod op til møjsom den gik ned,
mer ribbet nu end Kragen paa Kvist,
Herre Christ,
den Stakkel gaar en Tiggers tunge Béd.

Og mine raske Drengs saa ferme alle fem,

den yngste dog den kjæreste af dem,
hvem gir dem deres Brød uden Brist,
Herre Christ,
naar deres Far nu aldrig vender hjem!

Jeg pløjede min Ager med Hors og med Hest,
jeg pløjed den, som gik jeg til en Fest;
jeg pløjed den saa gjerne som sidst,
Herre Christ,
om ej jeg havde mine Hænder mist.

Vinter 1915.

BONDEFJOL.

DER hænger paa min Nabos Væg
en gammel Bondefjol;
dens Strenge stritter nu med Skjæg,
og kløvet er dens Stol,
dens Skrueværk er graat af Støv,
selv ser den ud som blind og døv,
men har du Haandelag, da prøv
den gamle Bondefjol!

120

Paa rusten Søm, i Uldgarnsstrop,
den hængte, - lidt paa skraa;
hvor tit som Barn jeg kravled op
og strakte mig paa Taa.
Da lød til mig dens Brumlestreng
som Humlens i en mosset Eng,
hvor Far med Tejne, Tøs og Dreng
var gangen ned at slaa.

Aa, den er fuld af kaade Ting,
den gamle Bondefjol,
af Hamborgskotskens Stamp, og Sving
af Svejtrit og Tyrol;
det koger af dens Lydhul op
med Skjørtesus og Pigehop,
og Konefødder i Galop
ind under Hvergarnskjol'!

Saa har du fulgt vor Bonde god,
min trældomsbrudte Slægt,
og lettet ved det sunkne Mod
og linnets Aagets Vægt.
Om Ridefogden, rød og tyk,
lod Stokken gaa paa Knøsens Ryg,
et Strøg paa dig - da veg hvert Tryk
af Hoveri og Ægt!

I dig laa gjemt den sidste Gnist
af Glædens Alterbrand,
naar Spil og Dans og Skjørtehvist
var sat i Rigens Band.
Da - lænet til en stubbet Kind -

du lo endnu om Kys og Kvind,
ja, listed dine Toner ind
til surest Mørkemand.

Om Præsten i sin sorte Kjol
lod salte dig et Ris
og smæded dig fra Prækestol
med Marcus og Mathis,
121 dog Ungdom saa til Ungdom hen,
og Glutten smiled til sin Ven,
og Søndag Aften klang igjen
din vante "Repetis"!

Saa længe Lærkers glade Hær
har Bo i Kløvervang,
vil danske Hjærter kræve mer
end altid Salmesang;
du gamle slidte Bondefjol,
du passer slet i Degnestol;
hvor Juninattens Gjøge gol,
der heded os din Klang!

Min Barndoms kaade Violin,
læn dig mod denne Kind;
om end dens Stubber kradser din,
har vi det samme Sind,
den samme Jubel i vort Bryst,
den samme Sang i Nød og Lyst,
som svulmer om den danske Kyst
fra Korn og Søndenvind.

5/4 1916.

KJØRMES KNUD.

"Kjørmes Knud'
han holder herud'
med hans fir' hvid' Sud'."

Buendmandssej'.

KJØRMES Knud, hør ham tud
te hans krid-hvid Stud,
nær han swinger hans Swøef fra Nordowst om dje Snud!
Kjørmes Knud med hans Stud
sætter sni øwer Fur
saa det knarker af Frøst fræ dje Bringstykk og Pud,

*
- 122

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
a haar tit høt dæ tud
som i Daa, nær æ Rim den vild blind mæ mi Rud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud
sikken Vejlo derud!
I haar Snø i jer Skjek bode dæ og di Stud.

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,

det war faale te Stud,
søn det wolmer og kwolmer med Snø fræ dje Snud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
faa da Hold paa di Stud;
tho æ Himmel den stor i jen Toeg for mi Rud!

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
ka du skjøtt dæ derud,
tho do hwister med Halmstakk som anner med Klud.
Øwr æ Møn! Læd no vær!
Ka do ogsaa kjør dær!
Hwem haar røjt dæ di Stud, da do sidst haaj em fræ.

Kjørmes Knud, med di Stud
kyr do twat for mi Rud
med en Stjat lisse laang som fræ Naur og te Bur.
Kjørmes Knud, vælt derud
no æ Skorsten si Tud,
saa Gud naadigen spaar jen æ Taag po æ Mur!

Kjørmes Knud kjørr med Stud
twat paa Marker og Mur,
øwer Knold, øwer Kjar, øwer klukkendes Tud,
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud.
Hej! no skjenner hans Stud
og tar Herred og Sown i jen brølendes Fur!
11/3 1916.

*

123

DE FIRE VINDE.

NORDOVST.

SNEFLOKKE kommer vrimlende
hen over Diger trimlende,
det knyger ud af Himlene,
det sluger Hegn og Gaard,
det ryger ind ad Sprækkerne
til Pølserne paa Rækkerne,
og Faarene ved Hækkerne
faar Blink i Pelsens Haar.

Og Popleerne bag Mønningen,
de duver dybt i Dønningen,
og over Stakke-Grønningen
omtrimler Kjærv og Neg,
det klaprer én om Ørerne,
fra Portene og Dørene,
bag hvilke de smaa Sørene'
har rustet sig til Leg.

Og Gammelmor i Klokkerne
med Huen og Graalokkerne,
hun haler op i Sokkerne
og ser forsagt derud,
for nu er Kaalen liggende,
og nu staar Tjørnen stikkende
og spidder Sne paa Piggene,
og nu kom Kjørnes-Knud!

10/3 1916.

PAASKEØSTEN.

HVEM tuder ved min Rude? O, nu jeg kjender Røsten,
thi jeg har hørt den stændig op gennem trange Aar:
"Kong Faraos" Jordemoder, den hvasse Paaskeøsten,
sendt ud for at dræbe den nyligfødte Vaar.

124

Som Is er hendes Aande, saa hæser er hendes Strube,
og alt, hvorved hun rører, det krymper ind af Kuld;
hun driver Bien baglænds tilbage i dens Kube
og fryser hver en Spire, der pipper over Muld.

Det lille Lam, som lige er trippet ud til Gavlen -
hun kan det ikke unde det allermindste Læ,
hun blæser det i Toet, saa det faar ondt om Navlen
og stankler om og bjæler, det lille Mæhæ.

Og Bellisen, den Blomst, som er altid først paa Pletten,
den faar saa røde Øjne i Paaskeøstens Vind,
som krænger den paa Vranken og pjusker den paa Retten,
saa den ad Jorden strækker sin lille kolde Kind.

Og Rugen hist paa Bakken, den løfter let paa Bladet,
mens vidt om Lande glaner dens hvide Flintesten;
men før dens matte Knæ blir af *andre* Vinde badet,
før kan den ikke rankes til Stængel eller Gren.

Altanens Ranker rasler saa tørre som en Knokkel,
og Kakkellovnen ryger, for Røgen vil "slaa ned",
den gule Krokus dunker sit Hoved mod min Sokkel,
og Hanens Galen lyder saa arrigt som en Ed.

Og Bedstefar, han skyder sig kuldskjær ud af Døren,
hvor Barnet staar og titter med hvide Vanter paa,
og rund i Ryg han standser i Stakkens Læ hos Søren
og prater om, hvor tidlig man *forhen* kunde saa.

Men Paaskeøsten skaver i Skar og Kjæmpehøje
og slænger efter Harven det vildførte Sand,
og Lærkeungen ligger med dens Støv i sit Øje,
og Plovmanden føler dens Knasen ved sin Tand,

125

Da vaagner jeg en Midnat og hører noget hænde:
da drejer Gud deroppe sin tunge Møllehat!

Snart hvisker det - og drypper ved Gavlens *søndre* Ende.
Og tusind Skove knoppes i een eneste Nat!

7/4 1916.

SØNDENVIND.

RUGENS Dræ
fylder Aftenluften.
Digets Læ
holder længst paa Duften.
Hys, hys, hys,
hvad er det, som glider?
- Tys, tys, tys!
bare Byg, som skrider!

Sagte Trin -,
hvad kan det dog være?
Søndenvind,
er her no'et i Gjære?
Hys, hys, hys!
To som sammenglider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

Gjøgen lo.
Rugen rørte Vuggen.
Hendes Sko
væded Kløverduggen.
Hys, hys, hys,
ikkun Nat tør vide,
- tys, tys, tys -
hvad med Byg kan skride.

126

Pigens Mund
løfted sig og kyssed,
før i Blund
atter hun blev dysset.
Hys, hys, hys,
Stjernes kud henglider,
tys, tys, tys! -
nu mens Byggen skrider.

I smaa Sæt
Vind om Diget hveger,
rokker let
Lyng og Lammeleger.
Hys, hys, hys!
Ti dog, Gjøg, omsider,
- tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider!

Pust fra Syd,
Klydeklynk i Enge,
Rislelyd
over Maanestreng.

Hys, hys, hys,
Duft af Hø saa vide,
tys, tys, tys!
nu mens Byg vil skride.

Tavsheds Hvælv
spænder over Kjæret.
Vinden selv
staar og holder Vejret.
Hys, hys, hys,
Fred til alle Sider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

16/4 1916.

127

VESTENVINDEN.

O, Vestenvind, min Barndoms Vind,
du har endnu det samme Sind
i Alvor som i Spøg,
det samme lystige Tagfat,
det samme Sus om Møllehat
og Kirketaarnets Fløj,
det samme stærke Orgelbrus
fra Glamhulsskar og Lyngtørvshus,
som da jeg frøs
som Vogterknøs
i Kjæmpehøjens Sus.

O, Vestenvind, o, kaade Vind,
som kom ad Hjemmets Gaardsled ind
paa egen høje Hest,
strøg bort vor Lades Lyngkalot
og greb den bredt i Tagets Tot
hvor Grebet faldt dig bedst,
- hvor rasled det med Tag og Rør
forbi den lave Forstudør,
mens Far løb til:
Gud fri os vel!
Fik Laden nu sin Rest!

O, Vestenvind, o, barske Vind,
hvor slog du tit min Barnekind
og rusked mig mit Haar,
naar Far han stod der lav og vred,
mens Møntørvsklumpen sejled ned
fra Toppen af hans Gaard!
For hvert et Rusk i Aas og Tag
vi frygted Fald og Dommedag.
Men Huset holdt
med Rim og Boldt.
Du havde tabt dit Slag !

128

Saa for du ud paa brede Kjær

og muntrede den Storkehær
som øved sig til Træk.
Du drejed Viben som en Ten,
mens Hjejlen stod paa lave Ben
og trykked sig ved Bæk.
Og hver en gammel Kaalgaardpil,
den hvined op som Sav for Fil,
dens Blade fløj
med Raslestøj
midt ind i Stormens Ril.

En Mølle staar paa Bakken fjern
med sløve Sten og ormædt Kværn
dybt i sin Spaantags-Krop,
dens Sejl gaar sløvt og slapt omkring,
men faar *du* ved dens Vinge-Sving,
flux gaar det i Galop!
Og Møllehatten staar paa Sned,
og det gjør Møllersvendens med!
da faar det Art,
naar *du gir* Fart
til Døgnets træge Fjed!

O, Vestenvind, o, stride Vind,
hvis Regn drev Blodet til vor Kind
og Kalken af vor Væg,
du mejsled Jydens skarpe Træk,
alt blødt og vegt det sleb du væk
og strøg ham stridt hans Skjæg, -
hans Blik du gjorde langt og frit,
skabt til at spejde milevidt
med vaagpn Magt
til at gi' Agt
fra stormrørt Hav og Klit.

O, Vestenvind, vor Stammes Vind,
du gaar som Dønning i vort Sind
med Hav og Bølgeslag;
vi gaar med dig fra Bryn til Hæl,
i Sang, i Sorg, i Syn, i Sjæl
indtil vor Dødedag!
129 Vor Tro, vor Trang er Del af dig,
vort Væsens Hang randt helt af dig,
vor Ynglings Trods,
naar han skal slaas,
vor Oldings Tungsindsdrag.

O, Vestenvind, o, karske Vind,
stryg du kun frit paa Agren ind
og blæs paa mig og mit!
Vor Avl du lidet fjerner af;
hvad der skal komme Kjærner af
maa ogsaa ruskes lidt!
du sætter Orgeltonen til
vor gyldne Havres Harpespil.
Det Brød, hvis Saft
du gir din Kraft,
med Tak vi tage vil.

O, Vestenvind, - du stærke Vind,
som suste til vor Vugge ind
med Pust paa Øjets Laag,
skrid bygeklædt fra Hav til Hav
og syng en Salme ved vor Grav
af Stormens Salmebog!
Tugt mildt men fast din Stammes Børn
at de des mer kan staa for Tørn

og ligne dig
og slaa sig Vej
selv gennem striden Tjørn!

14/4 1916.
130

JENS HVAS. ET BLAD AF SALLINGS RIMKRØNIKE.

DER var engang en Sallingbo,
hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han tog ved anden Tro,
de slog hans Hals i Gras.

Hvor Vestenvinden vild og gal
end strigler Lyngens Aas,
der sad den Herre i sin Hal
alt paa det barske Kaas.

Hvor stærkt Nordvest end rejste Vind
om Kaases krumme Strand,
drog værre Storme dog herind
fra Syd og Sachsenland.

De Klostre sprængtes, Nonner skreg,
Landsknægte gik og kom,
Graamunke løb ad Sognevej
og keg sig rædde om.

Jens Hvas red ud at hente Skat
paa Hestens sorte Hov,
og hvor han ej fik Mønten fat,
der tog han Stud for Plov.

Ondt for han frem paa Sallingholm,
men værst i Fjandboland;
den arme Bonde vild og olm
i Stilhed knuste Tand.

Men Hævnen gaar paa rappe Sko,
hvor Tiden vorder ond,
og den som krænker Bondens Bo,
han gaar paa sumpig Bund.

131

- Brat Skipper Klæmers Stimandsflok
ind over Salling brød;
den første med saa vild en Kok,
den Kok han var sgi rød!

Ham slap nu Klæmer af sit Bur,
vildt lød dens Galens Gjald,
imens den fulgte Koks Natur
og fløj fra Lad til Hjal.

"Brand!" skreg man fra det stengraa Kaas,

"en paasat Nattebrand!"
"Brand r slængte Lyngens brune Aas
langt over Maanevand.

Hævnflammens Leg om Spir og Spær
blev set helt ind til Fly.
Limfjordens Bølger bar dens Skjær
vidt over Mors og Thy.

Nu gnubber Bonden fro sit Ben.
"Den Brand hun varmer godt I"
Saa ler hvert Kræ, som fra sin Gren
ser Ild i Rævens Slot.

De Høvder brøled under Strand,
en Ræv tog ilde paa,
imens en natlig Ryttersmand
ad Skive til lod staa.

"Saamænd, Jens Hvas, du rider vel!"
- han ud paa Manken laa -
"men om du red dit Øg ihjel,
det vilde nap forslaa!

For Bonden er nu bleven gram
som nogen Bøl bag Plov.
Du skjænkede ham *for* bedsk en Dram
i sidste Skatterov."

132

- Jens Hvas red over Skive Bro,
det dundred højt og hvast.
Hans sorte Øg paa fire Sko
jog vid're uden Rast.

Men før de naaede næste By,
Jens vendte brat sin Hest.
Derinde under Nattens Sky
det volmer rødt i Vest.

Vildt snøfter her hans sorte Øg
fra Bakkens brede Aas,
thi begge lugter Hjemmets Røg:
histude brænder Kaas!

Og se! og se! fra Sals til Sals
nu flaxer Klæmers Kok
og galer af sin røde Hals
fra Lad og Bjælkestok!

Den Nat saa mangt et Sallingtaarn
til Sylden brændte ned,
mens Borgens Herre højvelbaar'n
husvild paa Heden red.

Til bløde Skvulp af Tastumsø
gik Vugg' i Dommerby,
mens Hævnens Brande, Ø ved Ø,
stod rødt paa Sallings Sky.

Urolig Hesten fletter Ben
med Hop og Snøft og Spring.
Med Ildskjar over Øjensten
vredt slænges den omkring.

Til Viborg kom de tidlig nok!
Her brød Jens Hvas sin Ed.

Saa tog ham Bøddlen ved hans Lok,
mens Øxen gjord' Besked.

133

Til det den var slet ikke sen,
for ogsaa den var hvas.
Hans Tyrehals, hans Nakkeben
sprang som det skjøre Glas!

Og anden Tid med andre Mænd
drog ind i Sallingland,
mens røde Plage stak i Rend
langs Limfjords grønne Strand.

- Der var engang en Sallingbo.
Hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han brød sin Riddertro,
de slog hans Hals i Gras.

17/3 1916.

MOR VED BRØNDEN.

MIN Mor var bleven gammel,
dog endnu mere svag;
langs Stuens lange Skammel
hun listed hen sin Dag.

Derude lyste Vaaren;
dens Haner alle gol;
hvidvingede Duer
sig svang i dens Sol.

Hver Morgen friske Fugle
paa Pilens lodne Gren,
mens Stæren sad og basked
paa Brøndens Vippesten.

Men Mor saa tungt mod Dagen
og den glinsende Stær;
den Vaar blev ikke hendes,
det følte hun her!

134

Den tynde Haand hun stemte
mod det smertende Bryst :
"For mig har Livet mistet
sin Fryd og sin Lyst."

De hvide Duer svinged
om det mossede Tag,
og Stærehannen jubled;
men Mor blev mere svag.

Da fødtes en Beslutning
i Hjærtets dybe Grund,
i hendes tunge Øjne

den tindred en Stund.

"Aa, daj mig ud til Brønden!
Kom, Dreng! Giv mig din Haand!"
hun ivred af sin vante,
beslutsomme Aand.

Jeg tænker vel, hun droges
af den samme Urtidskraft,
som Væld og klare Kilder
til hver en Tid har haft.

Det lidende og syge
vil staa en fattig Stund
og dulmes ved det,
som er rent og frisk og sund.

Det hvide Sand laa strentet
paa Gangens gule Sten,
hvor Solen havde prentet
sin Krins saa varm og ren.

Men foran Forstudøren
randt Lysets fulde Flod,
hun vakled ud i Strømmen
med prøvende Fod.

135

Og Gaardhanen galed
og rysted Strubens Lap,
mens Hønsene de løb
mod den Savnede omkap.

Og Duerne paa Taget,
som trukne i en Snor
de svang sig ud i Luften
til Ære for "vor Mor".

Men Moders Blik var sløvet
i syge Nætters Ve.
Der var kun eet, kun Brønden,
hun higed mod at se.

Vel sligt kan tykkes mange
kun smaat og ingenting,
men denne Brønd var Centrum,
hvor *hendes* Liv var Ring.

Og hendes Slægt og Mødre
i samme gamle Gaard
var gaaet i Kreds om Brønden
i flere hundred Aar.

Her havde de da siddet
paa den slidte Malkestol,
naar Aftentoflen trommed
og Kaalgaardsgjøgen gol.

Naar der stod Ring om Maanen,
og andre Himmeltegn
i Sky, og Tordenblaanen
gav Løfte om Regn.

Her fandt de Læ og Føde,
Hvil for den matte Krop,
her blev de, til de døde,
som Bi, der er slidt op.

Som deres *hendes* Verden, -
en Lykke ikkun tynd;
som deres *hendes* Færden
i Kredsgang om en Brønd!

Sin tynde Haand hun rakte
ud mod dens Ramme graa;
hun kunde lige magte
at lægge den derpaa.

Dybt nede mellem store,
ringsatte Kampesten
der laa den stille Kilde,
fredhellig og ren.

Et stort, tungsindigt Øje
saa oldingfjernt paa Syn;
aarhundredgammelt Mosset
hang over som Bryn.

Engang i Fortids Ælde
var Kilden tryllet frem
for siden tavs at vælde
som Midtpunkt for et Hjem.

Et Hjem, et Hjem! et fattigt
og dog et helligt Navn,
en lille grønnende Verden
med tusinde Haab og Savn.

Og Kilden i Hjemmets Midte
- som Draaben paa Blomstens Bund
den læsked, uden at fritte,
hver Dyre- og Menneskemund.

Herhen kom - lige fra Ploven -
med Sved under Bringetøj,
med brudte Hudpletter paa Boven
det gamle, udslidte Øg.

Og Føllet, som blot skal sig øve
og endnu ej ved, om det tør,
men finder det voxent at prøve
det samme, som Moderen gjør -

Hvor haged hun, Koen, mod Aften,
herhen mod det blinkende Trug,
naar Føden og Mælken og Kraften
udspiled Yver og Bug!

Og Faaret fra solsveden Ager,
og Studen, som kjørnede Byg,
hver kom de saa hul og saa mager,
men gik som en Tromme saa tyk.

Saa blev den saa mild en Trøster
ej bare for Hors og Ko,
en god, forbarmende Søster
for alt i Mark som paa Lo.

Om Høg slog ned over Lærke,
og Vingen var ej for sen,
den Svage fandt Skjul mod den Stærke
i Brøndens mossede Sten.

Og Barnet, det klynkende spæde,
blev døbt i Treenigheds Navn
i Vand, som med Spil og med Kjæde
var løftet fra Slægtsbrøndens Favn.

Og havde den døende Olding
nu naaet sine Lidelsers Maal,
der ræktes ham stille fra Brønden
en sidste kvægende Skaal.

- Saaledes den fædrene Kilde
i Dag som bestandig laa
og spejled en ringe Rille
af Foraarshimlenes Blaa.

138

Af Feber halvt forvirret
den gamle keg derved;
det var, som om hun stirred
dybt ind i Evighed.

Al hendes Sorg og Kvide,
hver bitter Vemodsstund,
alt, hvad en Sjæl maa lide,
saa op fra Brøndens Bund.

Al Slægtens Graad og Klage
af Kvinde som af Mand,
dens Uraad - Aar tilbage -
hun læste det her i Vand.

- De talte længe sammen
det stumme Øjensprog,
der tænder Hjærteflammen
før baade Munds og Bog.

O, ja, de talte sammen,
om Lykkesavn og -Synd,
mens Taaren tegnede Ringe
i hendes Skjæbnebrønd.

Men Lærkesangen skingred
ind gennem Port og Gaard,
mens Foraarsvinden fingred
ved Moders isgraa Haar.

Men ej hun agtede Sengen,
ej Vindens varme Sug;
et Strejfblik over Vangen,
der laa saa grøn med Rug.

Saa vendte hun Vaaren Ryggen
med alt, den bar i sit Skjød,
gik ind og ordned sin Bryggen
og alt til en hedelig Død.

18/4 1916.

139

NAAR Vildgaasen larmer Valborgnat,
hvem lægger sig da til at sove?
Da vandrer man ensomt med Dug paa Hat
langs Fjord og knoppende Skove.

Derude straaler en Stjerne saa stor,
at helt den fylder mit Øje;
den samme Stjerne forvist jeg tror,
jeg saa over Barndommens Høje.

Og Vibeskriget rækker saa langt;
dog længere Længslerne rækker.
Hvor bliver ens Hjærte bitterlig trangt,
naar Klyden i Majnatten trækker!

Det piper i Mos, og det pibler i Græs,
det sprætter i hældende Kroner;
der kommer en Duft fra det yderste Næs
af tusinde smaa Anemoner.

Saa ensomt bræger det spæde Lam
paa Bakken langt i det fjerne,
og Frøerne kvækker fra Pyt og Dam,
som sang det fra Stjerne til Stjerne.

29/4 1916.

BROEN.

TUSIND Aars Skille. Saa slog de Bro.
Saa drog de over i Vogne og Sko,
Tiggere, Trækkere, Kræmmere, Friere,
alle de tusinde Somres Forbiere,
stejlende Plage som skejtende Ko,
alt drog nu over den dumrende Bro.

140

Ligskarer skred her i sindigste Ro.
Brudéfærdsforspand paa klapprende Sko;
Selesølv glimtede, Kobletøj klingrede,
Spillemandstøner mod Brobuen skingrede.
Bruden i Stadsen, saa blid og saa god,
nikked til Aakanden under sin Fod.

Broen stod krum over Aakandestrøm,
fint som en Hjerneskal over en Drøm.
Aarene, Skyllene skaved og skured den,
Isgangens Rimnætter saved og fured den.
Naar den befores, det lød som en Fjøl,
der bliver strøget lidt nær mod sin Stol.

Da kom en Svale og tog sig et Hvil
efter vist *tusinde* mødige Mil.
Rækværkets Fløjarm den satte sig skraas paa,
Svalen hun ynder alt, hvad der gror Mos paa,
tittede, kvidrede: "Her vil jeg bo,
her under Storstrømmens buede Bro".

Dynd kom fra Aabredden, Straa kom fra Toft.
Luften var Væggene, Brobuen Loft.
Herlig blev Reden hun klined og kitted sig,
muntert i Pavsens hun sad og kvivitted sig.
Saa kom en Mage med Spejl paa sit Bryst,
saa kom der Dage med Tant og med Lyst.

Snart laa de skjæreste blaagrønne Æg,
saa fulgte Unger med bittesmaa Skjæg,
Aastrømmen ringlede, Sydvinden luftede,
Dunhamre svinglede, Aakander duftede.
Svalemor havde sit sureste Stræb
med at faa fyldt de smaa krævende Næb.

141

Nu blev der Liv bag de bugede Fjæl,
Broen var Legem, hvor Svalen var Sjæl.
Strømmen slog Grødegrøntskranse om Pillerne,
Solglimt faldt skraat ned fra Broplankerillerne,
Aborren vifted sin kløftede Svans
sagte til Takten af Langalgers Dans.

Aldrig jeg kjendte mer salig en Ro
end under Kvæld ved hin buede Bro.
Høet er slagen og dufter fra Sigene,
Aaen den blide smaaklukker i Vigene.
Svalen hun jager for strygende Sejl,
smækker med Vingen det ryggede Spejl.

Klokker i Sønder og Klokker i Nord
ringer da Fred over Himmel og Jord.
Broen nu mørkner alt til under Buerne.
Blomsterne lukker sig rundt om paa Tuerne.
Klokkernes fjerne tungsindige Slag
døves og stærkes af Engbrisens Drag.

Brobuen kroger sig mer i sin Drøm.
Snart kan jeg høre hvert Dryp i dens Strøm.
Svalen i Dyndvuggen breder nu Vingerne,
Ungerne under dem skutter Smaabringerne,
mens over Allivets slumrende Bo
Himlen udspænder *sin* Evigheds-Bro.

4/5 1916.

HAVREN.

JEG er Havren. Jeg har Bjælder paa,
mer end tyve, tror jeg, paa hvert Straa.
Bonden kalder dem for mine Fold.
Gud velsigne ham, den Bondeknold!

142

Jeg blev saaet, mens glade Lærker sang
over grønne Banker Dagen lang;
Humlen brumled dybt sin Melodi,

og et Rylefløjt gled ind deri.

Viben fløj om Brak og Pløjemand
og slog Kryds for baade Plov og Spand.
Kryds slog Bonden ogsaa over mig
for at gi' mig Helse med paa Vej.

Mens i Dug jeg groede Fod for Fod,
groede Sangen sammen med min Rod;
den, som ydmyg lægger Øret til,
hører Lærkens Triller i mit Spil.

Det kan kolde Hjærner ej forstaa:
Jeg er Lærkesangen paa et Straa,
Livets Rytme døbt i Sommerdræ,
mer end Gumlekost for Øg og Fæ.

Søndenvinden, o! han har mig kjær;
derfor kan han aldrig la' mig vær',
smyger sig med Hvisken til mig ind
nu ved højre, nu ved venstre Kind.

Naar han puster paa min gule Top,
maa jeg vugge med ham ned og op,
indtil alle mine Bjælder gaar,
som naar gyldne Hamre sammen slaar.

Juniregnet gjorde myg min Muld,
Julisolen gav mig af sit Guld,
Sundhed risler mig i Top og Skaft.
Det er derfra Plagen har sin Kraft.

Jeg er Ven med Dug og Grødevejr,
Ven med Landets lyse Bøgetræer,
Ven med al den danske Sæd, som gror
øst for Hav som vest for Sund og Fjord.

143

Jeg faar Solens sidste lange Blink,
før den dukker ned bag gullig Brink,
og naar Aftenklokken ringer Fred,
staar jeg paa min Taa og ringler med.

Jeg skal ringle Barnet til dets Seng,
ringle Taagen op af Sump og Eng,
ringle Freden over Hjemmet ind,
ringle Bønnen frem i fromme Sind.

Jeg er Havren. Mine Bjælder gaar
over lyse Vange Aar for Aar,
ringler om, hvor Sang og Kjærve gror
herligt sammen paa den danske Jord.

8/5 1916.

PAA SALLINGS JORD.

naar Solen varmer paa Tage,
naar Byg vil skride og Havre gro
og Fuglen søger sin Mage.
Naar Duft af Kløver mod Vindvet gaar,
og Rugen op til din Axel naar,
da gaar din Sang
sin Solskinsgang,
mens Gjøgen kukker skjælmsk fra Bakken.

Den Svend, som tumler med Sallings Muld,
faar let en Skilling paa Lommen,
thi Landets Sølv bliver her til Guld,
naar Høstens Time er kommen.
Bag Laden stables de høje Hæs,
mens Koen træder saa bredt i Græs.
Hver Godtvejrdsdag
din røde Plag
maa trække Rigdom hjem til Loen.

144

- Og her blandt Frænder nu sidder to,
som valgte sig et Hjem paa Bakken,
hvor *han* skal malke den røde Ko,
mens *han* skal harve paa Brakken.
Thi Haand i Haand det er Livets Fryd,
og Trofasthed er saa skjøn en Dyd.
Tag Livet ret!
Og bli'r du træet,
da lyt en Stund til Gjøg i Enge.

15/8 1916.

POVL MED DEN TUNGE SKOVL.

DER løber saa mangen en krinklet Sti
hen gennem det jyske Hedeland,
hvor Hvepsen stryger dig harm forbi,
og Ormen triller sig lang i Sand.
Ved en af Stierne staar et Hus
bag skaarede Volde af Ahl og Grus,
og Huset viser en Ko paa Baasen,
et Sprag i Gavlen, et Knæk i Aasen.

Her havde sin Hjemmen den stærke Povl,
en ordknap Slider fra Blæstens Egne,
han kaldtes Povl med den tunge Skovl,
thi Skovlen fulgte ham allevegne,
ej blot til Grøftning blandt Flæg og Rør,
nej, selv ved Kirkens beslagne Dør,
hvor Salmen blandes af Mand og Kvinde,
stod Skovlen ude, mens Povl var inde.

Dog sjældent de saa ham i Bedehus,
hvor Stolen laases med Gud for Øje,
langt oftere bad han bag Vold af Grus,
hvor ingen stener en lappet Trøje;
et ordløst Suk og et dybtgjemt Støn

blev Hverdagssliderens Søndagsbøn;
men een Gang skreg han i Smertens Svimmel
sin Vaande vildt imod Hedens Himmel.

145

Han havde en Datter fra Ungdomsaar;
i Skriftebogen staar løst hin Gaade;
som Syerske drog hun fra Gaard til Gaard,
fik selv en Datter - paa samme Maade.
Men som der læses: Alt Kjød er Hø,
en Gammel *skal*, og en Ung *kan* dø.
Før Aar var omme, hun maatte bøde
med Livets Part for sin unge Brøde.

Men Povl han vaander sig i sin Seng
og kan ej Søvn paa dens Hylskind finde;
ved Roden skjælver hver Nervestræng,
mens Graadens Sky vil ham Øjet blinde.
"Det bitte Væsen, det spæde Nor,
skal det henslænges paa Sognets Bord!"
Før Solen striber hans Hørgarnslagen,
er Povls Beslutning for stedse tagen.

Der skrider en Mand gennem Himmelknog
hen over et hylende Vinterøde,
hans frosne Øren bag Rendefog
opfanger Lyde saa klingert-sprøde.
Hans Øjne brænder bag klistret Sne,
men ikke nok til helt frit at se.
Hvor dybt hans Trad end i Driven sættes,
i samme Nu bag hans Hæl de slettes.

Han skjærmer bredt med sin krumme Arm
en Bylt, som synes kun lutter Klude:
det lille Nor, han mod Stormens Harm
har laant sit Hjærte til Vuggepude.
Dets Varme gaar til *hans* Ribben ind,
dets Putren gløder ham Sjæl og Sind,
saa nærmere han til Stormen triner,
mens Klædets Frynser for Blæsten hviner.

146

Det hviskede Povl, mens hans Rygrad gøs:
"Du naar det aldrig! Du er jo vildet!"
Hans hede Sved under Skjorten frøs,
men nye Draaber sprang frem og trilled.
Da hikked Vejret en ringe Stund;
da steg der Bøn fra en graadfyldt Mund,
thi midt i Ørknen bag Knogets Drive
han saa sin Hytte mod Næets Skive.

I Stønnen han aabned sin Gangdørs Slaa
og la' sin Bylt paa den Langbordsplade,
saa var der først dette at tænke paa:
den Spædes sutrende Mund at made.
Her søgtes Raad hos den gamle Ko,
hun ømmed sig lidt ved hans kolde Kno;
men Takken for Koens varme Drikke
blev snart to spillende Barneblikke.

Da tændtes en Glans i hans Tungsindsblik;
saa skjøn ham tyktes hans lave Stue;
fra Lyngtørvsbaalet paa Gruen gik
mod frosne Lemmer saa varm en Lue;
han bøjed sig dybt mod Barnet ind

og kjendte saa myg sin stride Kind.
Snart drap mod den Spædes Tindingaare
den sidste Sne med hans første Taare.

Saa kom der nu Dage, ja Nætter med,
hvor Povl forsoned sig helt med Livet,
da lød det mildt fra hans Sengested:
"Ja, Gud har taget, men ogsaa givet."
Han drejed sig rundt med stor Umag
og lyttede ned mod et Aandedrag,
hvor Barnets Leje just saa var stillet,
at Maanen løfted dets Drømmebilled,

147

Og alt i Stuen blev højstemt Ro,
om ogsaa Ræven derude jamred,
om Væggen gav sig for Tryk af Ko,
og Dødninguhret i Bjælken hamred;
et varsomt Strøg mod den Spædes Kind,
saa haledes atter Søvnens ind,
mens Maanen delte sin milde Flamme
med Vuggens Puder og Hedens Damme.

Det sker, at Povl med den tavse Mund
lar af sit Barn sig i Haaret drage
og snakker da mer i én saadan Stund
end før i alle hans Levedage.
Han løfter det op i Nøds og Lo
at klappe Næsen paa Husets Ko.
Thi Ko og Barnet forstaar hinanden
i Kraft af den dampende Mælk i Spanden.

- - Men aldrig trætred den stærke Povl,
og aldrig hørte han op at slide,
og aldrig rusted hans tunge Skovl,
skjønt Gigten martred i Lænd og Side.
Hvor Gruset blinker i vaade Lag,
der slog han "Harpen" med vilde Slag.
Endnu mens Maanen steg blank bag Krattet,
dens Staaltraads-Strænge i Ødet skratted.

Mens Skovlen skar i den haarde Grus,
stod Barnevognen paa Grusgravsbrinken,
der fletted han Barnet et Halvskjærmshus
mod Vejrets Luner og Solens Blinken,
og fandt han en særlig broget Sten,
han rensed den først mod sit Buxeben,
og gav han sin Yndling det sjældne Stykke,
hun jubled, som fik hun et Demantsmykke.

148

En Ruskregnskvæld under Efteraar
han havde lidt længe i Graven nølet;
skjønt Barnet laa gjemt under Pudens Vaar,
det blev dog af Aftenens Luft forkjølet.
Det gik til Lungen, og Glansen veg
fra Øjet, mens Graderne steg og steg
helt op mod Udslettelsens dunkle Porte,
mens Lægen og Hjælpen var Mile borte.

Til Fader, til Søn og til Helligaand
blev tryglende Bønner øst og stammet,
mens Sliderens skjælvende grove Haand
tog varsomt Kjende, om noget strammed.
Men Bønnens Porte var stængt for Povl;

før Dagningen brød i hans tunge Skovl,
da havde han ingen Bønner flere,
men Himlen ejed en Engel mere.

Han vandred forvirret den ganske Dag
omkring sin Hytte i daadløs Jammer,
mens Ot'dagsværket med Sølvslag
udhamred Tiden i Dødens Kammer.
Ej Kalv fik Æde, ej Ko fik Vand,
ej rørtes Si eller Malkespand.
Da Nyet blev tændt under Alts Forbliven,
han klædte Liget paa Langbordsskiven.

Saa tavs imod Aftenens Skyer fløj
i Mørkningsbugter nu Mosens Vibe.
En Ko just dryned - - Men ingen Røg
af Husets hældende Skorstenspipe.
De store Stjærner saa kolde ind
og strejfede hastigt en ligblaa Kind,
der hvor en Olding nu syned nøje
en lille Skjorte, en hengjemt Trøje.

149

- - - Saa alvorsmættet er ingen Klang
som Hedeklokkens ved Michaelstide,
naar Graverens Hakke gaar sin Gang
blandt Tuernes Totter saa kiselstride.
Det drypper fra Kirkens irrede Tag,
og Klokken og Hakken har hver *sit* Slag.
En Kiste sænkes i Dødens Ager,
mens ensomt Hjejlen i Ørknen klager.

De havde alt slukket de Alterlys,
nu tømtes stille den gamle Kirke,
og mer end én var paa Vej til Bys
for atter at finde sit vante Virke.
Da skured Stenten mod knudret Sten,
ind traadte en førlemmet, luslidt én,
hans Blik det dybeste Sørgmod viste,
paa Armen bar han en Barnekiste.

Saa milefjærnt fra sit sunkne Hus
han havde den baaret henover Heden,
mens alt hans Følge var Porsets Sus
og Blinkeløvets om Skadereden.
Thi Vibetrækket fløj modsat Vej,
nu flokkedes Hjejlen men fløjted ej;
fra Kjær og Hede, fra Brak og Bakke
de svandt med Sus over Lyngtørvsstakke.

Bag Stenten var Povl gaaet rent i Staa
med Armen fast om den lille Kiste,
som noget helligt og kjært man *maa*
men i sin Kvide dog ej *tør* miste.
Hans Blik gik tynget mod Præst og Degn,
som ventede han der et Himmel-Tegn,
før villig han lagde i Dødens Have
sit blødende Hjertes Offergave.

150

Og Degnen vinked ham mod et Sted,
hvor Star og Svingel for Graven dulgte,
og Præsten tripped af Vane med,
og et Par Kirkegangskoner fulgte,
og Kisten sænktes, og Jorden faldt,

og Præsten og Skovlen til tre fik talt;
en Bøn, den korteste Hyrden kjendte,
før rapt han den Sørgende Hælen vendte!

Saa redte sit Barn han dets sidste Seng.
Hver Sten, hver Klump, der kommer tilsyne,
med Skjælven i Haand som i Hjærtetreng
han fjærned fra Gravmuldens tunge Dyne.
Sidst dækked han til den Fjæl mod Øst,
som skjulte et Aasyn og al hans Trøst,
saa kasted han paa som rent i Blinde,
mens Svinglen svajed for Dragsugs-Vinde.

- - Nu blev han saa enlig som aldrig før,
skjønt ingen Sjæl fik hans Sorg at vide;
faldt Maanen ind ad hans Kjørhusdør
og tegnede Pletter paa Koens Side,
da kunde han slippe sin Malkes pand,
se langt over Lyng og Mosevand,
didud, hvor i Kvælden et Kirkedige
nedskygged en Grav med en lille Pige.

Hans Skikkelse luded, hans Haand blev krum
i evigt Greb om sit tunge Væрге,
hans Bryst sank ind, og hans Mund blev stum
i ensom Kamp for sit Brød at bjærge.
Men trængte Bonden en veltjent Skovl,
gik endnu Bud til den stærke Povl.
Sad *han* ved Davren i ordløs Tænken,
det var, som han ene fyldte Bænken.

151

End skratter bag Lyngen hans Harpeslag
ved Morgengry som ved Nadvertide,
men daglig ældes den gamle Knag,
og snart han maa vel i Gruset bide.
Da hænder det sagtens, at begge faar
sit Kors paa den øde Kirkegaard,
og hvælver Natten sig stjernestille,
det store vil hælde sig mod det lille.

19/10 1916.

GYLDEN SOL.

OM jeg tar mig en Livsens Ven,
om jeg skjænker mit Hjærte hen,
om jeg trækker i Brudekjol,
da lad det ske i gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over blommet Kjol!

Hvad saa siden for to skal gro,
Hø og Havre som Kalv og Ko,
Klinter, Kløver og Martsviol,
alt skal det rinde af gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,

gylden Sol over blaa Viol!

Dér i Hjemmets vor stille Vraa
skal da trofast vort Dagværk gaa,
dér for Gjæsten vor bedste Stol
stiller vi hen i gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over Arnens Stol!

152

Se hvor Jorden er lys og skøn,
havregylden og kløvergrøn;
Hegn og Hække og Kaprifol
dufter og ler i gylden Sol!
Gylden Sol, gylden Sol,
fyld mit Hjærte, du gyldne Sol!

24/10 1916.

HUMLEBIEN.

DU lodne Humlebi, dig har jeg kjær,
din Kløverfærden liver op i Vangen;
i lammeskyet Dis som Solskinsvej
din Brummen sætter Bas til Lærkesangen.

Naar Kvierne i lyse Rækker staar,
mens Vinden skjælmsk dem ind i Øret blæser,
du tar af Blomsterbægret frit din Taar
helt ind mod deres vaade, brede Næser.

Den røde Kløver lar du ingen Ro,
men sænker Snablen dybt i Honningkanden,
og malker Tøs sin yvertunge Ko,
din Snurre durrer klangdybt imod Spanden.

Du under dig ej mindste Arbejdshvil,
men op og ned du uden Stands maa svinge,
imens du synger som en henskudt Pil,
og Solen glimter i din gyldne Vinge.

Du lille Spillemand, du Barn af Sol,
du er som Sjælen i den danske Sommer,
hvor Mejsen ruger mellem Kaprifol,
hvor Høet dufter, Skyer gaar og kommer.

153

O, lad som du mig fromt mit Kald forstaa,
du travle Flyver over Somrens Banker,
saa fri og frank jeg tar *min* Sele paa
og synger muntert, mens jeg Honning sanker.

25/10 1916.

LANDSBYSMEDEN.

DEN Smed han vaagner med Solen
L' alt efter saa gjævt et Blund,
han griber sit Skjødskind fra Stolen;
han er saa bred og saa sund.

Rundt om ham i Vugger og Senge
end slumrer bag Pudernes Bræm
hans lokkede Tøser og Dreng,
mens han tjener Davren til dem.

Før Raagen sig rører i Reden,
før ud flyver Granernes Høg,
højt stiger fra Taget hos Smeden
den bugede, kulsorte Røg.

Kun én der er, som tør gjække
vor Smed, det er Hanen paa Pind;
de to er jo Morgenmænd begge,
har derfor de frejdigste Sind.

Og Hanen galer til Smeden
højt oppe fra sodet Hjald,
og Smeden svarer forneden
med Hammerens fyrige Fald.

Det klinger mod Lad og mod Lofte,
mod Lervægges hvidtede Tavl,
det svarer fra duggede Tofte
og Kirkens dagrødnende Gavl.

154

Og Morgenens Hyrder de lytter
til denne sejrende Klang,
imens deres Kalve de flytter
til Græsset i Enge og Vang.

Selv Plagen løfter sin Manke
saa rank mod det stigende Gry
og sender en rimmende Tanke
ind over den vaagnende By.

Og Brisen drejer med Flyet
paa Gavlen for Smedens Dør.
Hans sprudende Jern og Gryet
faar langsomt samme Kulør.

Snart jubler Bakkernes Lærke
omkap med Mønningens Stær;
men Hammerens Klange de stærke
de gaar mig dog mere nær.

De bringer mit Blod til at syde
i Arbejdsfeberens Takt,
saa al min Malm jeg tør gyde
i Formens syngende Trag.

26/10 1916.

EFTERAAR.

NU ser du kun Solen i Striber.
Markmusen gaar hjem i din Stak.
Tavs vender sig Kjærenes Viber
i Glimt mod den pløjede Brak.

Drivregnen den side og blanke
staar skraat ind mod Vindve og Dør,
med Tungsind den tynger hver Tanke
og bøjer de duskede Rør.

155

Smaakvier dernede i Enge
staar krum i det drivvaade Skind
og glør mod den hvidtede Længe,
om ingen dog henter dem ind.

Vaad vanker den Plovmand bag Hoppen,
vaad tar han i Bænkrogen Stød,
vaad haler han Skeen fra Stroppen
og spiser den dampende Grød.

Hver Sanger, som ejed to Vinger,
har brugt dem til Flugt fra vor Strand;
kun Kiler af Graaænder svinger
nu lavt over regnprikket Vand.

Hør Natbygens Kast mod min Rude,
se Regnmulmet tæt over Vig,
og Vildgaasen skvaldrer langt ude;
det lyder som Sang over Lig.

28/10 1916.

SVIGTENDE SIGNALER.

JEG sejled under Natten
i Taagen forbi,
men Lyset i dit Vindve
blev stikkende deri.

Jeg saa ej dig med Lampen,
og du saa ikke mig,
endda jeg stod paa Dækket
og vinked ind mod dig.

- - - Kun Lyd af Skum, der brister,
et Skib, der sejler væk,
mens oppe over Taagen
der piber Fugletræk.

Et Hjærtes øde Hulken,
et Lys, du ikke ser,
en Kvinde paa Altanen,
du aldrig møder mer!

30/12 1916.

FRED!

JEG vaagned i Natten og spejded ræd derud,
J al Verden stod i Flammer, det stank saa ondt af Krud;
de største Taarne styrted med Bræg under Ø,
mens Floderne kom drukne af Mandsblod til Sø.

Jeg skjulte mine Øjne, hvor Taaren gik og kom,
jeg spejded op mod Himlen, men Himlen tyktes tom;
kun Rummets kolde Stjærner saa spotske til Jord,
som dengang Kain indvied dens Kreds til Brodermord.

Ja, Kain er bleven Helten, der raaber ud til Daad
ved Fronten som i Felten, i Luft- og Underbaad;
hans vilde Kølle hvirvler, - *hans* blodige Haand
har Tag i Abels Strube, *hans* Aand er Nuets Aand.

O, raa Instinkters Slave, som snor dit Krigerskjæg,
som praler med din Daabspagt, din Tro, dit Gudepræg,
hvornaar vil du erkjende, du staar ved *Mørkets* Stab,
ej Guds men Satans Frænde er hver, som øver Drab.

Nu rækker atter Jorden sit Barn det spændte Bryst
i Kornets tunge Traver, der bølger mildt mod Høst;
saa rig og god er Jorden, at hvert et Barn blev mæt,
hvis ej Begjær og Blodtørst forgifted Jordens Æt.

Der er et Ord, som hviskes, nej, stønnes trindt om Jord,
de Søndertraadtes Haaben, de Slagnes Fadervor;
o, I som styred Verden, saa den gik rent af Led,
styr nu jer egen Brynde og giv os arme: *Fred!*

1/7 1917.

157

EVALD TANG KRISTENSEN.

STRID paa Foden skred han frem,
kom fra Hav og salte Strømme,
Hedens Sand var Barnets Hjem,

Danmarks Hæder blev hans Drømme.

Ej hvor Fornemhed slog Bo,
men hvor Dør hang skjævt paa Hængsel,
gik han ind og søgte Ro
for sin svare Forskerlængsel.

Der paa Bænken knastret, smal,
midt i Dunst af Klynerøgen
sad han under sodet Hjald,
øjenmild i Saga-Søgen.

Rokken spelted, Tenen tvandt,
Folkevisens Text og Tone
muntert ham i Pennen randt,
kvædet af en udslidt Kone.

Smilet om hans Læber laa,
naar han hørte Guldet klinge,
hørte under Hyttens Straa
Sus af Folkeandens Vinge.

Æventyr og Oldtidsskjæmt,
Troldesagn og dunkel Tale,
halvvejs husket, halvvejs glemt,
drog han op fra Død og Dvale.

Blev kun slag hans Møjes Frugt,
dunked Regnen paa hans Trøje,
ingen Kulde fik dog slukt
Forskerglimt i hans Øje.

158

Strid paa Foden, uden Hvil,
saadan gik han ufortrøden
disse lange, jydske Mil,
som ta'r Sigt mod Aftenrøden.

Gamle, sejge Sagamand,
stil nu gjæv din Kjæp i Krogen,
mens paa Fyrreskivens Rand
vi slaar op i Dansker-Bogen.

Der blandt Ættens bedste Kuld
skal dit Navn med Tak vi finde,
prentet som i Egens Bul,
selv et ædelt Folkeminde.

Juli 1917.

SPURVENE VED HELLIGGEJST.

NAAR Sommeren flyr over Sten og Stok,
og alle Lærker er rejst,
da sidder endnu en Spurveflok
og jubler ved Helliggejst;
der fører den op en Sangerkamp
til Bilers Fløjt og til Hestes Stamp,

mens Færdslen gaar
ved Jul, mod Vaar
søndenom Helliggejst.

Den Spurvefløjten er stemt i Dur,
som spilled den op til Dans;
den gamle, alvorlige Kirkemur
maa laane den Resonans.
Mens Solen famler paa Kirkens Væg,
som Smilet voxer i mørk Mands Skjæg,
gaar Jomfrutrip
til Spurvepip
søndenom Helliggejst.

159

Saa værdigt triner de Borgermænd
og strutter af Sedler og Sølv,
og Frøken bag Frøken med kjælen Lænd
og Ankler som fjedrende Føl;
og alle, som krydser det kjære Sted,
de faar et Par Fugletakter med,
mens Hjulet slaar,
og Strømmen gaar
søndenom Helliggejst.

Saa daler de Rakler mod Flisebro,
mens Byen lugter af Sø,
saa hvirvler der Blade om Silkesko
og lægger sig der for at dø.
Men Haabet lever i Smaaspurvs Bryst,
dér fødes en Vise om Livets Lyst,
mens Haglen slaar,
og Snefog gaar
søndenom Helliggejst.

Er Sindet tynget og Tanken graa
og Striden knap Kjævlet værd,
og har du kun Sorger at tænke paa,
tøv lidt under Spurvenes Træ'r,
og fyld dit Øre med denne Klang
af Livets evige Frydesang,
mens Frosten flaar,
og Solen skraar
søndenom Helliggejst.

Mens Døgnet synes dig selv saa armt,
og Frosten napper i Taa,
de holder det lille Hjærte varmt
med blot et Par Vinger paa;
og Tonerne skingrer mod frostblaa Sky,
mens Taarnet spider det tændte Ny,
der østvendt staar,
men vejkjendt naar
søndenom Helliggejst.

160

"Hvi samles I Spurve i disse Træ'r,
hvi jubler I her jer Sang?"
"Og hvorfor larmer I andre dér
og gjør jer Verden saa trang?
Her hopped og sang vi, Kuld paa Kuld,
mens Mø blev Moder, og Mand blev Muld,
og Tiden gled
med Evighed
søndenom Helliggejst."

Hvor herligt at hilse de gamle Træ'r,
der nikker i rimkold Vind
og gynger de Spurve mod Aftnens Skjær,
der kysser din By paa dens Kind!
Gud signe hver Spurv, hver Spillemand,
der kommer med Glæde til Stad og Land,
mens Sværdtid raa'r,
og Blodsky gaar
søndenom Helliggejst!

19/11 1917.

EN LANDSBY DØB E S.

HVOR Aalen dybt i Tangen bo'r
og hvide Maager sejle,
der er et Vand ved Østerfjord,
som før hed Nørrevejle.

I tusind Aar paa denne Vig
har Stormen flyttet Brikker,
og Mari-Rok og Pejers Pig*)
i den sat gyldne Prikker.

Den hørte Vaadesang mod Pest
fra revnet Kloster-Klokke
og Hyl af Krigens vilde Gjæst
og Oldtids Ulveflokke.

* 161

Nu kaster Maanen Gyldenbro
blandt Vogens lave Lande,
saa Natten gaar paa Sølvversko
ind mod dens tavse Strande.

Se dette Navn af gammelt Gavn
det trækker vi af Vandet,
med det betegner vi vor Stavn
og ikke noget andet.

Ja, dette Navn af irret Malm
det ønsker vi at føre.
Gjør da, o Foged, ingen Kvalm,
men skriv dig det bag Øre!

- Du yngste Barn paa Danmarks Skjød,
født under vilde Krige,
gid du maa dele *Fredens* Brød,
med Danmarks Land og Rige!

Saalænge Næ vil følge Ny,
og Mand til Mø vil bejle,
skal du vor By staa under Sky
og kaldes *Nørrevejle!*

30/5 1918.

HISTORIENS SANG.

SOM dybest Brønd gir altid klare Vand,
og lifligst Drik fra dunkle Væld udrinder,
saa styrkes Slægtens Marv hos Barn og Mand
ved Folkets Arv af dybe, stærke Minder.
Din egen Dag er kort, men Slægtens lang;
læg ydmygt Øret til dens Rod forneden:
Aartusind toner op i Graad og Sang,
mens Toppen suser imod Evigheden!

162

Vi søger Slægtens Spor i stort og smaat,
i Flintøxen efter Harvens Tænder,
i Mosefundets Smykke, plumpt og raat,
i Kirkens Kvadre, lagt af brede Hænder.
Hvert skimlet Skrift, hver skjoldet Alterbog
har gjemt et Gran af Slægtens Ve og Vaade;
nu skal de røbe mig, hvad Vej jeg drog,
og løfte mig en Flig af Livets Gaade.

Endnu en Stund, saa drær den danske Rug,
mens Lærken triler, og Graagjøge kukke.
Du Pusling-Land, som hygger dig i Smug,
mens hele Verden brænder om din Vugge,
mod dig vort Haab og Manddomsdrømmen gaar,
naar Landsbyklokken signer dine Strande,
naar Aftenrøden højt i Skyen staar
og sænker Fredens Korstegn paa din Pande.

Lad mig kun flagre hen som Blad i Høst,
naar du mit Land, min Stamme, frit maa leve,
og skønne Sange paa den danske Røst
maa frie, stærke Sjæle gjennembæve.
Da staar en ny Tids Bonde paa sin Toft
og lytter ud mod andre Lærkesange,
mens Himlen maler blaat sit Sommerloft,
og Rugen gulnes tæt om Vig og Vange.

1/6 1917.